

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА ОТ СТАРОЗАГОРСКИ СЪДЕБЕН РАЙОН ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Като орган на съдебната власт ОС Стара Загора осъществява правораздаване **в съдебен район, включващ пет районни съдилища.**

През отчетната 2017г. дейността на съда функционираше на основата на безпристрастност и професионализъм, при спазване на законите и вътрешното убеждение за справедливост.

Правораздавателната работа през годината беше обусловена до голяма степен и от географските, демографските и икономическите характеристики на съдебния район.

В годишния доклад за 2017г. в аналитичен вид са представени данни, изводи, констатирани проблеми и конкретни предложения за дейността на съда.

Анализите са съпоставени с данните от 2016г., 2015г. и 2014г. Представени и анализирани са данните от дейността на районните съдилища в съдебен район Стара Загора.

Основната част на доклада касае правораздавателната работа, отчетена отделно за наказателните, гражданските и търговските дела, като в рамките на тези раздели са изложени данните относно постъпили, разгледани и свършени производства, обособени като дела първа инстанция и въззивни дела.

През 2017г. в Старозагорски съдебен район са постъпили 24 149 бр. граждански, наказателни и изпълнителни дела.

Налице е увеличение на постъплението от към брой дела в сравнение с 2016г. с 5%, спрямо 2015г. – със 7% и спрямо 2014г. – с 15%.

Постъпилите дела в ОС Стара Загора са с 8% повече, в районните съдилища – със 7% повече. Намаление от 16% бележи постъплението на изпълнителни дела.

Брой постъпили дела в Старозагорски съдебен район

Съд	Брой постъп. дела през 2014 г.	Брой постъп. дела през 2015 г.	Брой постъп. дела през 2016 г.	Брой постъп. дела през 2017 г.	Промяна спрямо 2016 г. в %
ОС Ст. Загора	2513	2527	2698	2903	+8 %
Районни съдилища	16805	18936	18402	19637	+7%

Съдебно изпълнение	1645	1039	1912	1609	-16%
Общо:	20963	22502	23012	24149	+5%

I. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

1. Окръжен съд Стара Загора

1.1 Съдии и младши съдии

Към 31.12.2017г. магистратските длъжности в ОС Стара Загора са 24 бр., от които: 1 председател, 3 заместник-председатели, 18 съдии и 2 младши съдии. През анализирания четиригодишен период щатната численост на съдийския състав не е променяна.

В края на 2017г. има една незаета щатна бройка за длъжността “съдия”.

С решение на ВСС по Протокол №43/24.10.2017г. е освободена от заеманата длъжност съдия Румяна Тихолова Шмилева, поради навършване на пенсионна възраст.

Тримата заместник председатели на съда ръководят, както следва: г-жа Даниела Телбизова – Гражданско отделение, г-н Димитър Христов – Търговско отделение и г-жа Спасена Драготинова – Наказателно отделение.

В съда са обособени три отделения – гражданско, наказателно и търговско и фирмено. Съдиите са разпределени съответно: В наказателно отделение в настоящия момент работят 10 съдии. В търговско и фирмено отделение в настоящия момент работят 6 съдии. В гражданско отделение в края на 2017г. работят 7 съдии. Считано от 01.09.2017г. встъпи в длъжност “съдия в ОС Стара Загора – гражданска колегия” съдия Атанас Димов Атанасов. Считано от 08.01.2018г. встъпи в длъжност “съдия в ОС Стара Загора – гражданска колегия” съдия Веселина Мишова.

С решение на ВСС по Протокол №27/27.06.2017г. на основание чл.234 ЗСВ е повишен в ранг “съдия във ВКС и ВАС” съдия Трифон Иванов Минчев.

1.2 Съдебни служители

Към 31.12.2017г. числеността на съдебните служители в ОС Стара Загора е 51 щатни длъжности, включително и 3 бр. съдебни помощници. В края на 2017г. има една незаета щатна бройка /за длъжността архивар/.

Структурата на съдебната администрация е следната:

а/ Ръководни длъжности:

– Съдебен администратор – 1 бр.

– Административен секретар, човешки ресурси и и.ф.служител по сигурността на информацията – 1 бр.

– Главен счетоводител – 1 бр.

б/ Обща администрация

– Системен администратор – 2 бр.

– Съдебен статистик – 1 бр.

– Управител сгради – 1 бр.

– Касиер – 1 бр.

– Шофьор – 1 бр.

– Работник, поддръжка сгради – огняр – 1 бр.

– Чистач – 3 бр.

в/ Специализирана администрация

– Съдебни помощници – 3бр

– Съдебен деловодител класифицирана информация – 1 бр.

– Съдебен деловодител – регистратура – 1 бр.

– Съдебни деловодители – 12 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни деловодители, той и съдебен деловодител/

– Съдебни секретари – 15 бр.

/в т.ч. Завеждащ служба съдебни секретари, той и съдебен секретар/

– Съдебен архивар – 2 бр.

– Съдебен призовкар – 4 бр.

През изминалата година не настъпиха съществени промени в състава на съдебните служители. Постигна се до голяма степен оптимизиране работата на съдебната администрация.

Със Заповед №88/31.01.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е преназначена Даниела Ангелова Хопчева на длъжност “Съдебен архивар”.

Със Заповед №107/07.02.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е трансформирана една щатна бройка “Домакин” в една щатна бройка “Шофьор”.

Със Заповед №267/24.03.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Виолета Трифонова Димитрова на длъжност “Съдебен деловодител - регистратура”, считано от 27.03.2017г.

Със Заповед №505/13.06.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Румяна Лалева Присадашка на длъжност “Управител сгради”, считано от 15.06.2017г.

Със Заповед №506/13.06.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначен Камен Данчев Йорданов на длъжност “Управител сгради”, считано от 15.06.2017г.

Със Заповед №568/30.06.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е трансформирана една щатна бройка “съдебен секретар” в една щатна бройка “съдебен помощник”. Със същата заповед е преназначена

Нина Димитрова Георгиева от длъжност “съдебен секретар“ в длъжност “съдебен помощник“.

Със Заповед №569/30.06.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Йоана Йорданова Караиванова – Добрева на длъжност “Съдебен деловодител”, считано от 06.07.2017г.

Със Заповед №659/31.07.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Росица Стефанова Русева – Тенева на длъжност “Съдебен деловодител”, считано от 01.08.2017г.

Със Заповед №702/14.08.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е назначена Ваня Иванова Иванова на длъжност “Съдебен секретар”, считано от 15.08.2017г.

Със Заповед №902/19.10.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора е прекратен трудовия договор на Ивелина Стоянова Драганова на длъжност “Съдебан архивар”, считано от 20.10.2017г.

През месец декември 2017г. бе извършена атестация на всички съдебни служители. Със Заповед №1108/22.12.2017г. на Председателя на ОС Стара Загора бяха повишени в по – висок ранг на показалите висок професионализъм.

2. Предложения за промени в щата

2.1 Окръжен съд Стара Загора

В настоящия момент по щат в **Окръжен съд Стара Загора има 24 съдии**, в т.ч. Административен ръководител – Председател, трима заместник административни ръководители и заместник председатели, 18 съдии и 2 младши съдии.

ОС Стара Загора традиционно е сред най – натоварени съдилища в страната. Статистическите данни за първото полугодие на 2017г. показват, че единствено СГС, СпНС са с по – високи показатели:

Натовареност по щат относно брой дела за разглеждане:

Сп.НС – 34.59 бр. дела;

СГС – 32.05 бр. дела;

ОС Стара Загора – 12.78 бр. дела

Натовареност по щат относно брой свършени дела:

Сп.НС – 33.28 бр. дела;

СГС – 17.41 бр. дела;

ОС Стара Загора – 9.78 бр. дела

В настоящия момент липсват данни за цялата 2017г., но имайки предвид динамиката в постъплениемто от към брой дела, очаквам аналогични резултати.

Въпреки констатираното натоварване на магистратите /видно от изнесените по – горе данни за натовареността на ОС Стара Загора, в сравнение с тази на други окръжни съдилища/ считам, че **на този етап не е необходимо щатът на съдиите да се коригира**, още повече като се оценят и възможностите на бюджета на съдебната власт.

Въз основа на резултатите от дейността на ОС Стара Загора през отчетния период, създадената организация на работа, **считам, че реална и обоснована е необходимостта от увеличаване числеността на съда с една щатна бройка – “връзки с обществеността”**. Мотивите ми за това са следните:

Вече констатирах **растящата натовареност на магистратите /респективно на съдебните служители/ в ОС Стара Загора**. В Старозагорски съдебен район правораздавателната дейност се осъществява от пет районни съдилища. **Статистическите данни показват, че натовареността им расте, особено през последните две-три години. Показателни са статистическите данни за натовареност по щат през първото полугодие на 2017г.** Освен, че са много високи /значително над средните за страната/, показателите на три от четирите районни съдилища, които не са областен център са и много близки, което говори за постигната оптимизация в щатната численост.

Натовареност по щат за първото полугодие на 2017г.

I полугодие на 2017г.	РС Казанлък	РС Чирпан	РС Гълъбово	Средно за страната
към брой свърш. дела	44.10	44.11	48.25	34.12
към брой дела за разгл.	50.60	49.17	54.08	40.83

По отношение на “действителната натовареност“ и четирите районни съдилища са с показатели, значително над средните за страната.

Действителна натовареност за първото полугодие на 2017г.

I полугодие на 2017г.	РС Казанлък	РС Чирпан	РС Гълъбово	РС Раднево	Средно за страната
към брой свърш. дела	44.10	66.17	48.25	44.76	38.97
към брой дела за разгл.	50.60	73.75	54.08	48.65	46.63

Аналогични данни могат да се изведат и за РС Стара Загора като **областен център**. Ще анализирам само натовареността по отношение на броя свършени дела, като ще отбележа, че РС Стара Загора традиционно е сред натоварените съдилища – областни центрове в страната.

Натовареност по щат към брой свършени дела:

РС Стара Загора – 45.47 бр. дела

Средно за страната – 40.23 бр. дела

Съгласно приетите от ВСС на 16.12.2015г. изменени и допълнени на 24.03.2016г. Правила за оценка на натовареността на съдиите и в частност чл. 16 ал. 1 т. 3 от същите се установява, **че съдията разгледал и приключил в рамките на една година дела за разглеждане, които формират индекс на натовареност над 180, той се приема за изключително високо натоварен (свръхнатоварен)**, а съгласно Нормата на чл. 16 ал. 2 от същите, съдия разгледал и приключил дела, които формират индекса натовареност в интервала между над 130 до 180 вкл., се приема за високо натоварен.

Статистическите данни показват, **че РС Чирпан е свръхнатоварен. Съдия Атанас Динков**, административен ръководител-председател на съда е разгледал и приключил за 2017г. дела, които формират **индекс на натовареност 242.63**, а съдия **Тихомир Колев** е разгледал и приключил за 2017г. дела, които формират **индекс на натовареност 216.96**, като и двамата съдии разглеждат дела от всички видове.

Сравнявайки 2017г. с предходните три години, действителната натовареност се е увеличила значително. Съдиите в РС Чирпан са сред най-натоварените в страната, съгласно Анализа на данните, събирани чрез Системата за изчисляване на натовареността на съдиите, **септември 2017г. /приет от съдийската колегия на ВСС на 02.10.2017 г./**, с коефициент на натовареност на един съдия - **180,2**. Само Софийският градски съд и Районен съд - Берковица са с по-висок коефициент, съответно СГС – **187,5** и РС Берковица – **185,7**.

Освен завишената натовареност се отчита и увеличаване на делата с фактическа и правна сложност както в ОС Стара Загора, така и в региона. Постоянно се следят /както от ВСС, така и от обществеността/ делата, свързани с корупционните престъпления. **Отразяването им /за целия регион/, за да бъде обществеността своевременно информирана, е задача, която стои пред ОС Стара Загора и която не може да бъде успешно решена без отпускане на бройка за нова щатна длъжност “връзки с обществеността“**. Поради констатираното натоварване, съвместяване на длъжности на този етап на практика не е възможно и би било неефективно.

2.2 Районни съдилища

- **Старозагорски районен съд**

Големият брой постъпили дела, както и натовареността на РС Стара Загора на база брой дела за разглеждане и брой свършени дела налагат кадрова обезпеченост от съдии и съдебни служители. **В този смисъл е направено предложение от Председателя на съда за увеличаване щата на съдебните служители съответно с:** две щатни бройки за длъжността “съдебен секретар”, две щатни бройки за длъжността “съдебен деловодител”, две щатни бройки за длъжността “призовкар”, една щатна бройка за длъжността “архивар”.

Въз основа на резултатите от дейността на РС Стара Загора през отчетния период, създадената организация на работа, както и въз основа на изложените съображения от Председателя на съда **приемам, че реална и обоснована е необходимостта на първо време от увеличаване числеността на съда с три щатни бройки за длъжностите “съдебен секретар”, “съдебен деловодител” и “архивар”.**

- **Казанлъшки районен съд**

За оптимизиране работата на съда и утвърждаване на екипния принцип на работа, **е мотивирана необходимостта щатът да се увеличи с една съдийска бройка и една бройка за призовкар.** Държавният съдебен изпълнител обслужва целия съдебен район, като при необходимост е замествана от съдиите в гражданско отделение. Това създава неудобство в цялостната организация в съда и съдебно – изпълнителната служба, поради което е мотивирана необходимостта **да бъде разкрита и още една щатна длъжност за държавен съдебен изпълнител.** Остава и необходимостта от увеличаване щатната численост на съда с една щатна бройка “Съдебен статистик“, предвид усложнената Методика за отчитане дейността на съдебните органи и съдиите в Р. България. **Приемам, че реална и обоснована е необходимостта на първо време от увеличаване числеността на съда с една щатна бройка за длъжността “Съдебен статистик“.**

- **Радневски районен съд**

В годишния доклад на Радневския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

- **Чирпански районен съд**

В годишния доклад на Чирпански районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната администрация.

- **Гълъбовски районен съд**

В годишния доклад на Гълъбовския районен съд не са направени искания за увеличения в щата му по отношение на съдийския състав и съдебната адмминистрация.

II. ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА В ОС СТАРА ЗАГОРА

1. Постъпили и свършени дела. Тенденции. Анализ на натовареността.

Изводи

За сравнителния анализ на постъпилите и свършени дела се проследи тяхното движение през последните четири години, включително 2016г. Данните се основават на статистическите отчети, изпращани в края на всяка година във ВСС и Инспектората към ВСС.

Постъпилите през 2017г. в ОС Стара Загора дела са с 8% повече спрямо 2016г., с 15% повече спрямо 2015г. и със 16 % повече спрямо 2014г.

Гражданските дела бележат през 2017г. ръст в постъплението от 15%, а търговските – от 28%. През 2017г. се отчита намаление от 5% в постъплението при наказателните дела. Фирмените дела са със 7% по - малко.

Постъпили дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой постъп. дела през 2014 г.	Брой постъп. дела през 2015 г.	Брой постъп. дела през 2016 г.	Брой постъп. дела през 2017 г.	Промяна спрямо 2016 г. в %
Граждански дела I и II инст.	707	781	638	731	+15%
Търговски дела I и II инст	864	699	626	804	+28%
Наказателни дела I и II инст	879	984	1374	1312	-5%
Фирмени дела	63	63	60	56	-7%
Общо:	2513	2527	2698	2903	+8%

Броят на свършените през 2017г. /2799 бр./ в ОС Стара Загора дела е с 3% повече спрямо 2016г., със 6% повече спрямо 2015г. и с 8% повече спрямо 2014г.

Свършени дела в ОС Стара Загора

Вид дела	Брой свърш. дела през 2014 г.	Брой свърш. дела през 2015 г.	Брой свърш. дела през 2016 г.	Брой свърш. дела през 2017 г.	Промяна спрямо 2016г. в %
Граждански дела I и II инст.	683	820	649	710	+9%
Търговски дела I и II инст	944	757	649	744	+15%
Наказателни дела I и II инст	897	1000	1368	1289	-6%

Фирмени дела	63	63	60	56	-7%
Общо:	2587	2640	2726	2799	+3%

През 2017г. при гражданските дела се наблюдава ръст от 9% в броя свършени дела, а при търговските дела – от 15%. Намаление от 6% се отчита в броя свършени наказателни дела и от 7% - при фирмените..

От изложените данни произтичат следните изводи:

а/ Отчитайки броя постъпили и свършени дела през последните четири години се вижда, че стойностите и на двата показателя “натовареност по щат” и “действителна натовареност” са стабилни през анализирания период, като 2017г. е с най – високи стойности за последните четири години.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в ОС Стара Загора по отношение на “Постъпили дела” и “Свършени дела”

Година	Постъпили дела		Свършени дела	
	Натовареност по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат	Действителна натовареност
2014г.	8.73	9.31	8.98	9.58
2015г.	8.77	9.43	9.17	9.85
2016г.	9.37	10.00	9.47	10.10
2017г.	10.08	10.52	9.72	10.14

б/ Средната натовареност /по щат/ по видове постъпили дела в ОС Стара Загора през 2017г. е както следва: наказателни дела – 10.93, търговски и фирмени дела – 11.94 и граждански дела – 7.61

Средна натовареност по видове постъпили дела в ОС Стара Загора /по щат/

Вид дело	Пост. дела 2014г	Натов. по щат 2014г.	Пост. дела 2015г	Натов. по щат 2015г.	Пост. дела 2016г	Натов. по щат 2016г.	Пост. дела 2017г	Натов. по щат 2017г.
Гр. д.	707	6.93	781	8.14	638	6.65	731	7.61
Нак.д.	879	7.71	984	9.11	1374	11.45	1312	10.93
Търг.д.	864	12.88	699	9.07	626	9.53	804	11.94
Фирм.д.	63		63		60		56	
Всичко:	2513	8.73	2527	8.77	2698	9.37	2903	10.08

Средната натовареност по щат по видове свършени дела в ОС Стара Загора през 2017г е като следва: наказателни дела –10.74, търговски и фирмени дела – 11.11 и граждански дела –7.40

Броят съдии по щат през анализирания четиригодишен период не е променян – 24 бр.

Данните за 2017г. са изчислени на база 8 бр. съдии по щат за гражданско отделение, 10 бр. – за наказателно отделение и 6 бр. – за търговско отделение.

В броя постъпили, респективно свършени наказателни дела, са включени, съгласно изискванията на ВСС, производствата по искания към съда по ЗСРС. Съгласно Заповед на Председателя на ОС Стара Загора те се гледат от съдиите Красимир Георгиев /Председател на ОС Стара Загора/, Спасена Драготинова /Зам. Председател на ОС Стара Загора/ и Даниела Телбизова /Зам. Председател на ОС Стара Загора/.

Средна натовареност по видове свършени дела
в ОС Стара Загора /по щат/

Вид дело	Свърш. дела 2014г	Натов. по щат 2014г.	Свърш. дела 2015г	Натов. по щат 2015г.	Свърш. дела 2016г	Натов. по щат 2016г.	Свърш. дела 2017г	Натов. по щат 2017г.
Гр. д.	683	6.70	820	8.54	649	6.76	710	7.40
Нак.д.	897	7.87	1000	9.26	1368	11.40	1289	10.74
Търг.д.	944	13.98	757	9.76	649	9.85	744	11.11
Фирм.д.	63		63		60		56	
Всичко:	2587	8.98	2640	9.17	2726	9.47	2799	9.72

Малко по различни са данните за “действителната натовареност“ по отделения по отношение на броя постъпили и свършени дела през 2017г. С най – висока “действителна натовареност“ са търговските съдии: **11.94** по отношение на бр. постъпили дела и **11.11** по отношение на брой свършени дела; следват /с много малка разлика/ наказателните съдии: **11.12** по отношение на бр. постъпили дела и **10.93** по отношение на брой свършени дела и най – накрая гражданските съдии: **8.50** по отношение на бр. постъпили дела и **8.26** по отношение на брой свършени дела. При действителната натовареност се отчитат действително отработените човекомесеци.

Действителна натовареност по отделения за 2017г.

Вид дело	Отработени човекомесеци	Постъпили дела 2017г	Действителна Натовареност	Свършени дела 2017г	Действителна натовареност
Гр. д.	86	731	8.50	710	8.26
Нак.д.	118	1312	11.12	1289	10.93
Търг.д.	72	804	11.94	744	11.11
Фирм.д.		56		56	
Всичко:	276	2903	10.52	2799	10.14

2 Движение на граждански дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на гражданските дела през 2017г. бележи ръст от 15% спрямо предходната година. Спрямо 2015г. се отчита намаление от 6%, а спрямо 2014г. – ръст от 3%.

През 2017г. свършените граждански дела са с 9% повече спрямо 2016г., с 13% по – малко спрямо 2015г. и с 4% повече спрямо 2014г. Аналогични са данните и за броя граждански дела за разглеждане: през 2017г. те са с 11% повече спрямо 2016г., с 11% по – малко спрямо 2015г. и на нивото на тези от 2014г.

**Брой постъпили, брой свършени и брой гр. дела за разглеждане
в ОС Стара Загора за периода 2014г. – 2017г.**

Година	Брой постъпили гр. дела	% измен спрямо предх 3г.	Брой гр. дела за разглеждане	% измен спрямо предх 3г.	Брой свършени гр. дела	% измен спрямо предх 3г.
2014 г.	707	+3%	854	-	683	+4%
2015 г.	781	-6%	952	-11%	820	-13%
2016 г.	638	+15%	770	+11%	649	+9%
2017 г.	731	100%	852	100%	710	100%

Постъпилите граждански дела първа инстанция са със 7% повече от тези през 2016г. и съответно с 8% и с 10% повече от делата през 2015г. и 2014г. /2017г. – 164 бр., 2016г. – 153 бр., 2015г. – 152 бр., 2014г. – 149 бр./.

Постъпилите облигационни искиове са 38% през 2017г., 33% през 2016г., 28% през 2015г. и 2014г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция.

Постъпилите искиове по СК и ЗЛС са 46% през 2017г., 47% през 2016г., 53% през 2015г., 49% през 2014г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция.

Постъпилите Ч.Гр.д са 6% през 2017г., 10% през 2016г., 5% през 2015г., 7% през 2014г. от общия брой постъпили граждански дела първа инстанция.

Постъпили граждански дела като първа инстанция

Постъпили облигационни искиове, искиове по СК и ЗЛС и Ч.Гр.д.

Год.	Общ брой постъпили гр.д. I инст.	% измен спрямо предх 3г.	Постъп. облиг. искиове	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп. искиове по СК и ЗЛС	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.	Постъп.Ч.Гр.д.	% от общ бр. пост. гр.д. I инст.
2014	149	+10%	42	28%	73	49%	11	7%
2015	152	+8%	43	28%	81	53%	7	5%
2016	153	+7%	50	33%	71	47%	15	10%
2017	164	100%	62	38%	76	46%	10	6%

Процентът на постъпилите въззивни граждански дела спрямо общия брой постъпили граждански дела през четирите години е относително постоянен: 2017г. – 78%, 2016г. – 76%, 2015г. – 81%, 2014г. – 79%. Постъпилите въззивни граждански дела са с 17% повече спрямо 2016г. с 10% по – малко спрямо 2015г. и с 2% повече спрямо 2014г. /2017г. – 567 бр., 2016г. – 485 бр., 2015г. – 629 бр., 2014г. – 558 бр./.

Постъпили граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили гр. дела	Постъпили въззивни гр. дела	% от общ брой постъпили дела	% изменение на в.гр. дела 2017г. спрямо предходните 3 год.
2014	707	558	79%	+2%
2015	781	629	81%	-10%
2016	638	485	76%	+17%
2017	731	567	78%	100%

Свършените граждански дела първа инстанция през 2017г. са със 6% повече от тези през 2016г, със 7% повече от тези през 2015г. и с 5% повече в сравнение с тези през 2014г. /2017г. – 165 бр., 2016г. – 156 бр., 2015г. – 154 бр., 2014г. – 157 бр./ През 2017г. са свършени 59 бр. облигационни искиве /36% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, през 2016г. са свършени 48 бр. облигационни искиве /31% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, през 2015г. са свършени 50 бр. облигационни искива /32% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, през 2014г. са свършени 39 бр. облигационни искиве /25% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/ С изключение на 2014г., получените данни говорят за стабилност в относителния дял на свършените облигационни искиве.

Аналогични са данните и при свършените искиве по СК и ЗЛС. През 2017г. са свършени 81 бр. искиве по СК и ЗЛС /49% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2016г. са свършени 77 бр. искиве по СК и ЗЛС /49% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. През 2015г. те са 74 бр. / 48% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/, през 2014г. са 87 бр. /55% от общия брой свършени граждански дела първа инстанция/. Свършените Ч.Гр.д са 7% през 2017г., 9% през 2016г., 5% през 2015г., 7% през 2014г. от общия брой свършени гр. дела първа инстанция.

Свършени граждански дела като първа инстанция

Свършени облигационни искиве, искиве по СК и “чл.5 ЗЛС”

Год.	Общ бр. свърш. гр.д I инст	% измен спрямо предх 3г.	Свърш обл. искове	% от общ бр. свърш. гр.д. I инст.	Свърш. искове по СК и ЗЛС	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.	Свърш Ч.Гр.д	% от общ бр. свърш. гр.д I инст.
2014	157	+5%	39	25%	87	55%	11	7%
2015	154	+7%	50	32%	74	48%	7	5%
2016	156	+6%	48	31%	77	49%	14	9%
2017	165	100%	59	36%	81	49%	11	7%

По отношение времетраенето на съдопроизводството: **72%** от общия брой свършени гр.д. първа инстанция през 2017г. са приключени **до 3 месеца от образуването им**, **70%** от общия брой свършени гр.д. първа инстанция през 2016г. са приключени **до 3 месеца от образуването им**, през 2015г. – 71%, през 2014г. – 72%. **Наблюдава се стабилност в този показател през последните четири години. Благоприятен е фактът, че се наблюдава значително увеличение в показателя “свършени дела със съдебен акт по същество” през последните две години. След стойности от 69% за 2014г. и 64% през 2015г., през изминалата 2017г. 75% от първоинстанционните граждански дела са приключили с решение /2016г. – 74%/.**

Граждански дела първа инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени гр.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. I инст.
2014	157	113	72%	109	69%
2015	154	110	71%	98	64%
2016	156	109	70%	115	74%
2017	165	119	72%	124	75%

Свършените въззивни граждански дела са: 77% през 2017г., 76% през 2016г., 81% през 2015г., 77% през 2014г. от общия брой свършени граждански дела. През 2017г. се отчита ръст от 11% при свършените въззивни граждански дела спрямо 2016г. и от 4% спрямо 2014г. Спрямо 2015г. имаме намаление от 18% /2017г. – 545 бр., 2016г. – 493 бр., 2015г. – 666 бр., 2014г. – 526 бр./.

Свършени граждански дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени гражд. дела	Свършени въззивни гражд. дела	% от общ брой свършени гражд. дела	% изменение на в.гр. дела 2017г. спрямо предходните 3 год.
2014	683	526	77%	+4%
2015	820	666	81%	-18%
2016	649	493	76%	+11%
2017	710	545	77%	100%

Традиционно с много високи стойности е показателят на свършените въззивни граждански дела до 3 месеца от образуването им. /2017г. - 92%, 2016г. – 88%, 2015г. – 92%, 2014г. – 94 %/. По отношение на свършените дела със **съдебен акт по същество резултатите също са много добри** – 80% през 2017г., 86% през 2016г., 82% през 2015г., 87% през 2014г. Ще отбележа за известно намаление в този показател в сравнение с предходните три години.

Постигнатите резултати се дължат на добрата подготовка – своевременно изготвяне на графици за съдебни заседания и доброто администриране от страна на съдиите–докладчици. Съществен принос имат и въведените в процесуалния закон ограничения за посочване и представяне на нови доказателства пред въззивната инстанция.

Граждански дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени гр.д. II инст.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.	Свършени със съд. акт по същество	% от общ бр. свършени гр.д. II инст.
2014	526	494	94%	455	87%
2015	666	610	92%	544	82%
2016	493	435	88%	425	86%
2017	545	503	92%	438	80%

В последните три – четири години отлаганията на гражданските дела намаля, тъй като направените законодателни промени приучиха страните на процесуална дисциплина. Причините за сравнително големия брой несвършени дела /най – вече първа инстанция/ са в повечето случаи обективни – дела с фактическа и правна сложност, при които възниква необходимост от събиране на допълнителни доказателства, разпити на нови свидетели, назначаване на нови експертизи. **Дела се отлагат най-често**, поради нередовно призоваване, или заболяване на страните, неизготвени заключения на вещи лица. **Сведени са до минимум случаите**,

при които съдията – докладчик оставя неколккратно без движение исковата молба за отстраняване на нередовности, давайки различни указания. Част от несвършените граждански дела първа инстанция с изтекъл срок повече от една година са дела със спряно производство. Тези дела се следят ритмично от съдиите – докладчици и се вземат периодично мерки по движението им – запитване до други съдилища, до държавни институции, до други лица, неучастващи в процеса и др.

По отношение на качеството на правораздаването. През 2017г. са обжалвани 171 бр. граждански дела, или 24% от общия брой свършени дела /710 бр./. С резултат от обжалването са се върнали **111 бр. дела, от които 31 бр. потвърдени, 16 бр. изменени и 23 бр. отменени съдебни акта /включително 1 бр. по обективни причини/.** 41 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване.

Качество на обжалваните съдебни актове при гражданските дела

Вид дело	Общ бр свърш. дела	Обжалвани дела	% от общ бр.свърш. дела	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп до кас. обж.
Всичко	710	171	24%	31	16	-	23	1	41

Причините за отмяна на решенията по гражданските дела са аналогични на посочените в предходните доклади: поради неправилно приложение на материалния закон, поради съществено нарушение на процесуалните правила, които заемат най-голям относителен дял от отменените решения, поради необоснованост. Обезсилените решения се дължат на неправилна квалификация на иска, произнасяне по недопустим иск, поради постигната спогодба и отказ от иска пред горната инстанция.

Следва да се отбележи като част от причините за отмяна на съдебните актове и противоречивата практика на различните състави на ВКС /разбира се до момента на постановяване на Тълкувателни решения от ВКС по противоречиво разрешаваните въпроси, след което задължителната практика, уеднаквена по тълкувателен път, се спазва от съдиите/.

3. Движение на търговските дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на търговските дела през 2017г. бележи ръст от 28% в сравнение с 2016г., от 15% в сравнение с 2015г. и намаление от 7% спрямо 2014г. Свършените през 2017г. търговски дела са с 15% повече в сравнение с 2016г. и съответно с 2% и с 21% по –малко в сравнение с 2015г. и 2014г. Респективно ръст от 18% спрямо 2016г. и от 2% спрямо 2015г. бележат броят търговски дела за разглеждане. Спрямо 2014г. те са с 18% по - малко /2017г. – 1035 бр., 2016г. – 880 бр., 2015г. – 1011 бр., 2014г. – 1256 бр./

**Брой постъпили, брой свършени и брой търг. дела за разглеждане
в ОС Стара Загора за периода 2014г. – 2017г.**

Година	Брой постъпили т. дела	% измен спрямо предх Зг.	Брой т. дела за разглеждане	% измен спрямо предх Зг.	Брой свършени т. дела	% измен спрямо предх Зг.
2014 г.	864	-7%	1256	-18%	944	-21%
2015 г.	699	+15%	1011	+2%	757	-2%
2016 г.	626	+28%	880	+18%	649	+15%
2017 г.	804	100%	1035	100%	744	100%

Постъпилите търговски дела първа инстанция през 2017г. са с 21% повече от тези през 2016г., със 7% повече от тези през 2015г. и с 3% повече спрямо 2014г. /2017г. – 393 бр., 2016г. – 324 бр., 2015г. – 368 бр., 2014г. – 381 бр./. **Голяма част от търговските дела първа инстанция продължават да бъдат облигационните искиове и исковете по ТЗ**, като през последните три години процентният дял на последните /тези по ТЗ/ е относително постоянен с тенденция към ръст и значително по – голям спрямо 2014г. /29% през 2017г., 26% през 2016г., 27% през 2015г., 19% през 2014г./. **спрямо общия брой постъпили първоинстанционни дела.**

**Постъпили търговски дела като първа инстанция
Постъпили облигационни искиове, искиове по ТЗ и ЧТД**

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	% измен спрямо предх Зг.	Пост. облиг. искиове	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. искиове по ТЗ	% от общ бр. пост. т.д. I инст.	Пост. ЧТД	% от общ бр. пост. т.д. I инст.
2014	381	+3%	105	28%	73	19%	69	18%
2015	368	+7%	115	31%	98	27%	94	26%
2016	324	+21%	79	24%	85	26%	62	19%
2017	393	100%	84	21%	114	29%	109	28%

Плавно намаление бележи относителният дял на **облигационните искиове**: 21% през 2017г., 24% през 2016г., 31% през 2015г., 28% през 2014г. **Расте делът на постъпилите ЧТД**: 2017г. – 28%, 2016г. – 19%, 2015г. – 26%, 2014г. – 18%.

В процентно изражение: Постъпилите през 2017г. облигационни искиове са със 6% повече спрямо 2016г. и съответно с 27% и с 20% по – малко спрямо 2015г. и 2014г. Постъпилите през 2017г. искиове по ТЗ са с 34% повече спрямо 2016г. и съответно със 16% и с 56% повече спрямо 2015г. и 2014г.

Постъпилите през 2017г. ЧТД са със 76% повече спрямо 2016г. и съответно със 16% и с 58% повече спрямо 2015г. и 2014г.

**Процентно изменение на облигационните икове,
исквете по ТЗ и ЧТД**

Год.	Постъп. обл. икове	% измен. 2017г. спрямо прех. 3 год.	Постъп. икове по ТЗ	% измен. 2017г. спрямо прех. 3 год.	Пост ЧТД	% измен. 2017г. спрямо прех. 3 год.
2014	105	-20%	73	+56%	69	+58%
2015	115	-27%	98	+16%	94	+16%
2016	79	+6%	85	+34%	62	+76%
2017	84	100%	114	100%	109	100%

През 2017г. е намалял броят /със 16% спрямо 2016г./ на постъпилите производства по несъстоятелност – 32бр., или 8% от постъпилите първоинстанционни търговски дела.

Относителният дял на тези дела е с тенденция към намляване за последните четири години: 2017г. – 32 бр. /8%/, 2016г. – 38 бр. /12%/, 2015г. – 27 бр. /7%/, 2014г. – 66 бр. /17%/.

Постъпили производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой постъпили т.д. I инст.	Постъпили производства по несъстоятелност	% изменение 2017г. спрямо прех. 3 год.	% от общ брой постъпили т.д. I инст.
2014	381	66	-52%	17%
2015	368	27	+19%	7%
2016	324	38	-16%	12%
2017	393	32	100%	8%

Постъпилите въззивни търговски дела през 2017г. са 51% от общия брой постъпили търговски дела /2016г. – 48%., 2015г. – 47%., 2014г. – 56%/.

Постъплението им през 2017г. бележи ръст от 36% спрямо 2016г. и от 24% спрямо 2015г. Спрямо 2014г. постъпилите през 2017г. въззивни търговски дела са с 15% по – малко.

Постъпили търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой постъпили търговски дела	Постъпили въззивни търговски дела	% от общ брой постъпили т.д.	% изменение на в.гр. дела 2017г. спрямо предходните 3 год.
2014	864	483	56%	-15%
2015	699	331	47%	+24%

2016	626	302	48%	+36%
2017	804	411	51%	100%

Свършените през 2017г. търговски дела са с 15% повече в сравнение с 2016г., с 2% по – малко в сравнение с 2015г. и с 21% по – малко в сравнение с 2014г.

Свършените през 2017г. т.д. първа инстанция са с 9% повече спрямо 2016г., със 6% по – малко спрямо 2015г. и с 10% по - малко спрямо 2014г. /2017г. – 376 бр., 2016г. – 344 бр., 2015г. – 400 бр., 2014г. – 420 бр./.

Намалява броят на свършените облигационни искиове /2017г. – 86 бр., 2016г. – 95 бр., 2015г. – 123 бр., 2014г. – 139 бр./, ръст бележат искиове по ТЗ /2017г. – 103 бр., 2016г. – 94 бр., 2015г. – 85 бр., 2014г. – 103 бр./.

Относителният дял на свършените облигационни искиове плавно намалява спрямо общия брой на свършените т.д. първа инстанция /2017г. - 23%, 2016г. – 28%, 2015г. – 31 %, 2014г. – 33%/.

При исковите по ТЗ е налице ръст в този показател през последните две години: /2017г. - 27%, 2016г. – 27%, 2015г. – 21%, 2014г. – 25%/.

Ръст се забелязва в дела на свършени в анализирания четиригодишен период ЧТД: 2017г. - 28%, 2016г. – 21%, 2015г. – 22%, 2014г. – 16%.

Свършени облигационни искиове, искиове по ТЗ и ЧТД

Год.	Общ бр. свърш. т.д. I инст.	% измен спрямо предх Зг.	Свърш. облигац. искиове	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	Свършискове по ТЗ	% от общ бр. свърш. т.д. I инст.	СвършЧТД	% от общ бр свърш. т.д. I инст.
2014	420	-10%	139	33%	103	25%	68	16%
2015	400	-6%	123	31%	85	21%	86	22%
2016	344	+9%	95	28%	94	27%	71	21%
2017	376	100%	86	23%	103	27%	106	28%

През 2017г. се наблюдава увеличение на свършените т.д. първа инстанция до 3 месеца от образуването им. /2017г. - 69%, 2016г. – 60%, 2015г. – 57%, 2014г. – 60%/.

Показателят е най – висок за последните четири години. Най – висок за анализирания четиригодишен период е и показателят “брой свършени дела със съдебен акт по същество” /2017г. – 78%, 2016г. – 75%, 2015г. – 71%, 2014г. – 71%/,

т.е. налице е вече тенденция за плавно увеличение и на двата показателя.

Търговски дела първа инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени до 3 месеца от образуването им	% от общ бр. свършени т.д. I инст.	Свършени със съдебен акт по същество	% от общ бр. свършени т.д. I инст.
2014	420	253	60%	298	71%
2015	400	228	57%	282	71%
2016	344	207	60%	257	75%
2017	376	259	69%	294	78%

Причините за невисоките стойности и на двата показателя са най – често чисто обективни. При постановяване на решенията по търговските дела обикновено се разглеждат множество претенции, поради обективно и субективно съединени искове. Запазва се правилото, че значителна част от предявените оценяеми искове са с цена, много по – висока от минималната, а и неоценяемите претенции са обичайно с голям търговски интерес.

Проблем в работата на съда и пречка за бързото приключване на някои дела създават и отделни добре познати на всички съдии молители, които оспорват всяко едно разпореждане на съда, подават непрекъснато жалби и сигнали, за да предизвикат проверки от по–горните съдилища, като злоупотребяват с правата си, целейки забавяне на процеса, като проявяват изключителна изобретателност, относно средствата за затормозяване на производството по делото. Такива проблеми има **при търговските дела първа инстанция, където най–често се налага съдиите да полагат значителни усилия за изясняване предмета на спора, за определяне на точната му правна квалификация,** за точното определяне на надлежния ответник и за канализиране на процеса, тъй като молителите подават неясни искови молби, обстоятелствата в които трудно се поддават на точна правна квалификация.

Намалява броят на свършените дела по чл.625 ТЗ. Свършените през 2017г. 31 бр. производства по несъстоятелност представляват 8% от общия брой свършени т.д. първа инстанция /2016г. – 44 бр., или 13%, 2015г. – 41 бр., или 10%, 2014г.– 60 бр., или 14%/. Свършените през 2017г. 31 бр дела по несъстоятелност са с 30% по – малко от тези през 2016г. и съответно с 24% и с 48% по – малко от делата през 2015г. и 2014г.

Производствата по несъстоятелност са съвсем различни от всички други граждански и търговски дела и **изискват продължително време за приключване и бързина при произнасянето.** Делата по несъстоятелност протичат продължително и в рамките на едно производство съдията докладчик се произнася с множество съдебни актове, голяма част от които подлежат на инстанционен контрол по пътя на обжалването им. **Въпреки това, отчетността при тези дела се води по брой на делата, а не съобразно постановените по тях съдебни актове.**

Свършени производства по несъстоятелност

Год.	Общ брой свършени т.д. I инст.	Свършени производства по несъстоятелност	% от общ брой свършени т.д. I инст.	% изменение на делата през 2017г. спрямо последните 3 г.
2014	420	60	14%	-48%
2015	400	41	10%	-24%
2016	344	44	13%	-30%
2017	376	31	8%	100%

През 2017г. в ОС Стара Загора са постановени **63 бр. решения и 68 бр. определения /по същество/** по дела за производство по несъстоятелност /2016г. – 79 бр. решения и 55 бр. определения 2015г. – 86 бр. решения и 75 бр. определения , 2014г. – 92 бр. решения и 47 бр. определения/

Анализът на производствата по несъстоятелност, като сериозен дял от разглежданите търговски дела, показва, че освен с фактическа и правна сложност, **са и доста трудоемки**, като се има предвид, че в хода на производството по несъстоятелност, както в никое друго производство, се налага изготвянето на десетки съдебни актове – в т.ч. повече от едно решение по едно и също дело /за откриване производство по несъстоятелност, впоследствие за обявяване в несъстоятелност, евентуално за спиране, а впоследствие и за възобновяване на производството по несъстоятелност/, както и голям брой определения. При това има съдебни актове – напр. тези по чл.629а, чл. 692 от ТЗ, чл. 679 от ТЗ, по чл. 657 от ТЗ и др., които се постановяват в хода на производството по несъстоятелност и които изискват задълбочена преценка, но не се отчитат отделно като свършена работа от съдията – докладчик. Забавянето на тези производства произтича от спецификата им на универсално принудително изпълнение срещу имуществото на несъстоятелния длъжник и от големия брой участници в него. При тези производства продължават да са налице затруднения за изследването на действителното финансово–икономическо състояние на търговците, поради трудности с достъпа до счетоводната им документация, или липсата на такава. Това създава проблеми при изготвяне на експертизите за икономическото състояние на длъжниците, а така също и затормозява работата на синдика и забавя производството. Напоследък са налице и проблеми, свързани с осребряване на имуществото от масата на несъстоятелността. Влошената икономическа ситуация в страната се проявява в липсата на купувачи за това имущество, което пък пречи да се приключи производството по–бързо. Не са малко случаите, които налагат постановяване на решение по чл. 632, ал.1 ТЗ – спиране на производството по несъстоятелност след неговото откриване, поради липса на имущество за покриване дори на началните разноски в това производство. В тези случаи

делата остават висящи в продължение на едногодишния срок по чл. 632, ал. 2 от ТЗ и това безспорно влошава показателя за бързо приключване на тези производства, а оттам влияе отрицателно и върху показателя за всички търговски дела. **Тези производства са изключително оспорвани, в тях участниците ангажират целия арсенал от процесуални способности за защита на правата си.** Трябва да се отбележи, че с много малки изключения, всички решения и определения по дела по несъстоятелност са постановени в регламентираните по ТЗ и ГПК задължителни срокове.

През 2016г. са постановени **решения по 56 новообразувани фирмени дела и 162 решения по вписване на нови обстоятелства.**

Свършените въззивни търговски дела през 2017г. са с 21% повече от тези през 2016г., с 3% повече спрямо 2016г. и с 30% по – малко спрямо 2014г. /2017г. – 368 бр., 2016г. – 305 бр., 2015г. – 357 бр., 2014г. – 524 бр./. В процентно изражение свършените **въззивни т.д. са 50 % през 2017г, 47% през 2016г. и 2015г., 56% през 2014г** спрямо общия брой свършени търговски дела.

Свършени търговски дела като въззивна инстанция

Год.	Общ брой свършени т.д.	Свършени въззивни т.д.	% от общ брой свършени т.д.	% изменение на в.гр. дела 2017г. спрямо предходните 3 год.
2014	944	524	56%	-30%
2015	757	357	47%	+3%
2016	649	305	47%	+21%
2017	744	368	50%	100%

През 2017г. намалява спрямо предходната година относителният дял на свършените въззивни търговски дела до 3 месеца от образуването им – **76% /2016г. – 84%, 2015г. – 70%, 2014г. – 64%/** спрямо общия брой свършени въззивни търговски дела. Показателят е с по – високи стойности спрямо 2015г. и 2014г.

Положителни са данните при свършените въззивни търговски дела със съдебен акт по същество. Те са **92% през 2017г., 89% през 2016г. и 2015г., 91% през 2014г.** от общия брой свършени въззивни търговски дела. При този показател е налице тенденция за относителна стабилност /варира в рамките на 2 – 3 %/.

Търговски дела въззивна инстанция, свършени до 3 месеца от образуването им и със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени въззивни т.д.	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр.свършени въззивни т.д.	Свършени със съд.акт по с-во	% от общ бр.свършени въззивни т.д.

2014	524	336	64%	479	91%
2015	357	248	70%	317	89%
2016	305	255	84%	272	89%
2017	368	280	76%	339	92%

От общия брой решени първоинстанционни и въззивни търговски дела, почти всички частни търговски дела са решени в едномесечен срок от образуването им. Голяма част от въззивните търговски дела, също са обявени за решаване в срок до един месец от образуването, но трябва да се отбележи, **че след това не всички решения са постановени в срока по чл.235,ал.V ГПК, 30 дни от последното съдебно заседание. Същото се отнася и за не малка част от първоинстанционните търговски дела.**

Вярно е, **че броят на делата**, чието разглеждане е продължило повече от инструктивния тримесечен срок и онези, по които има забавяне на постановяване на решението **не е много голям, но би следвало за следващата година съдиите да положат усилия тази практика да се преустанови.**

Причините за забавяне и проблеми при движението на **търговските дела са аналогични или близки на тези при гражданските дела.**

Констатациите са, че делата се отлагат по обективни причини. Като допълнение на казаното до тук, може да се добави, че една от причините за отлагане на делата **е нередовното призоваване**, което пък от своя страна се дължи на затруднения да се призват лица с адрес в отдалечени градове, както и на проблеми при оформяне и връщане на призовки от Кметствата в малките населени места. **Значително е намалял броят на делата, отложени поради заболяване на страните**, или наличие на друга пречка за явяване, което се дължи както на разпоредбата на закона – чл.142, ал.2 ГПК, така и на променената законодателна уредба – Наредбата за медицинската експертиза.

Общ проблем за граждански и търговски дела–първа инстанция е това, че ответниците – физически лица по тези дела не могат да бъдат намерени на посочените в исковите молби адреси, нито на постоянните им адреси, в какъвто случай се налага **назначаването на особен представител** на страната по чл. 47, ал. 6 от ГПК на разноси на ищеца, което пък удължава времето за размяна на книжа, а оттам и висящността на тези дела .

Общовалидни както за 2017г., така и за предишните години, са направените вече констатации за голямо забавяне при процедурата на двойна размяна на книжата между страните по делата, както и че търговските дела, най – вече първоинстанционните такива, стават все по–усложнени от фактическа и правна страна.

Макар че засега само в наказателното правораздаване се говори за дела със значим обществен интерес, **в гражданското и търговско право също има такива дела. Делата на КОНПИ, делата по несъстоятелност, някои имуществени спорове определено са обект на особено внимание от страна на обществото,** заради обществената им значимост и подлежат на специален отчет. Разглеждането им се отличава с висока степен на сложност и трудности при събиране на доказателствата, най-вече по допуснатите експертизи, поради значителния обхват на предмета на изследването.

Търговските съдии изпитват сериозни затруднения при намирането на квалифицирани експерти, които да са в състояние да извършат компетентно обследване по сложните съдебно – икономически експертизи, назначавани по тези дела. В тази връзка е нужно да се подчертае **необходимостта от създаване на по – добър модел на национално ниво за подбор и вписване на вещите лица по съдебни райони, за подготовката им като експерти и поддържане нивото на професионалната им квалификация.**

По отношение на **качеството на правораздаване през 2017г. са обжалвани 136 бр. дела, или 18% от общия брой свършени дела / 744 бр./.** С резултат от обжалване са се върнали 124 бр. дела. Потвърдени са 73 бр., изменени 14 бр. и отменени 25 съдебни акта /в т.ч. 1 бр. поради обективни причини/. 12 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване.

Качество на обжалваните съдебни актове при търговските дела

Вид дело	Брой свърш. дела	Обжалвани дела	% от общ бр.свърш.дела	Потв. съд. акт	Изм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Отм. съд. акт	В т.ч. обект. прич.	Не доп. до кас. обж.
Всичко:	744	136	18%	73	14	-	25	1	12

Заслужава да се отбележи, че макар **основната причина за отмяна на решенията да е била допуснато нарушение на материалния закон, не може да се направи извод за непознаване на законодателството от страна на съдебните състави.** В тази насока категорично говори високият процент на потвърдените съдебни актове, както и фактът, че броят на отменените актове е чувствително по – нисък в сравнение с тези, които са били потвърдени изцяло.

Безспорно е, че **следва да се продължи установената през годините практика на задълбочена предварителна подготовка на делата, преди да бъдат внесени в съдебно заседание.** Това е законово задължение и допринася за пълното изясняване на правния спор, неговата правилна

правна квалификация, съответно събиране на доказателства, съотносими към конкретния казус и решаването в разумни срокове.

По отношение на **частично отменените съдебни актове** характерно е да се отбележи, че **отмяната е засегнала обжалваните решения в една незначителна част.**

Като най – често срещан пример на частично отменени решения, може да се посочат решенията, по които съдът е присъдил определен размер на обезщетение, а въззивната, или касационна инстанция са присъдили различен размер, което е довело до отмяна на решението в отхвърлителната му част.

По – малко са случаите, при които причина за отмяна на съдебни актове /частично, или изцяло/ е **противоречивата съдебна практика** по някои казуси на въззивната, или касационна инстанция. Залегналите в ГПК основания за касацоинно обжалване и въобще приложното поле на касационното обжалване, доведоха до по – бързо уеднаквяване на съдебната практика, респективно подобряване качеството на съдебните актове. Визираното по – горе е общовалидно както за търговските, така и за гражданските дела.

Отделно от посоченото до тук, като причина за ревизиране на гражданските и търговски съдебни актове на ОС Стара Загора от по – горни инстанции следва да се посочи **динамичното и често несъгласувано законодателство, както и възникващите неясноти при прилагането на процесуалните норми.**

Като обективно свидетелство в тази насока са **множеството образувани тълкувателни дела** от ВКС по граждански /търговски/ – по процесуални и материално–правни въпроси, както и **постановените тълкувателни решения.**

4. Движение на наказателните дела. Качество на съдопроизводството

Постъплението на **наказателни дела през 2017г. бележи намаление от 5% в сравнение с 2016г.** и ръст съответно от 33% и от 49% спрямо 2015г. и 2014г. **Свършените през 2017г. наказателни дела са със 6% по – малко в сравнение с 2016г.,** с 29% повече в сравнение с 2015г. и с 44% повече спрямо 2014г. **Аналогични са данните и по отношение на броя наказателни дела за разглеждане** в анализирания четиригодишен период /2017г. – 1380 бр., 2016г.–1436 бр., 2015г. – 1062 бр., 2014г.–975 бр./ . Делата за разглеждане през 2017г. са с 4% по – малко спрямо 2016г. и съответно с 30% и с 42% повече спрямо 2015г. и 2014г.

Завишеният брой постъпили, респективно свършени наказателни дела през последните две години, се дължи на големият брой ЧНД

/постъпили/свършени през 2017г. и 2016г. в ОС Стара Загора/, в които и влизат производствата по искания към съда по ЗСРС/

Брой постъпили, брой свършени и брой нак. дела за разглеждане в ОС Стара Загора за периода 2014г. – 2017г.

Година	Брой постъпили нак. дела	% измен спрямо предх Зг.	Брой нак. дела за разглеждане	% измен спрямо предх Зг.	Брой свършени нак. дела	% измен спрямо предх Зг.
2014 г.	879	+49%	975	+42%	897	+44%
2015 г.	984	+33%	1062	+30%	1000	+29%
2016г.	1374	-5%	1436	-4%	1368	-6%
2017г.	1312	100%	1380	100%	1289	100%

През 2017г. са постъпили 97 бр. НОХД – намалението е с 30% спрямо 2016г. и с 15% спрямо 2014г. Спрямо 2015г. постъпилите през 2017г. НОХД са с 10% повече /2017г. – 97 бр., 2016г. – 138 бр., 2015г. – 88 бр., 2014г. – 114 бр./.

Данните сочат, че броя на НОХД разглеждани в ОС Стара Загора през последните години е невисок, но определено има разлика в тяхната правна и фактическа сложност. През отчетната 2017г. в съда продължиха да се образуват дела с множество подсъдими, свидетели, вещи лица, с много голям по обем и сложен доказателствен материал, което не позволява голяма част от делата с фактическа и правна сложност да приключат в 3 месечен срок.

Анализът на този процес сочи, че първопричина е непрекъснатото усложняване на разследванията и на престъпната дейност. В голямата си част обвинителните актове са за престъпления извършени в условията на съвкупност от две и повече престъпления. Намалява броят на престъпленията, извършени само от едно лице. Увеличени са делата, по които подсъдимите са повече от двама, както и тези, които предполагат повече от две лица в друго процесуално качество – като частни обвинители и граждански ищци.

Структурата на постъпилите НОХД през 2017г. е най-общо е следната:

- Престъпления против личността: 8 бр
- Престъпления против собствеността: 9 бр.,
 - Престъпления против стопанството: 18 бр.,
 - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 11 бр.,

- Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 9 бр.,
- Общопасни престъпления: 42 бр

Постъпили НОХД по видове престъпления

Год.	Врой пост. НОХД	% измен спрямо предх 3г.	Против личността	Против собствеността	Против стопанството	П/в финанс, данъчна и осиг. с-ма	Против дейността на ДООО	Докум. комп. прест.	Общопасн прест.
2014	114	-15%	13	25	17	15	16	-	28
2015	88	+10%	9	14	14	8	12	1	30
2016	138	-30%	16	11	29	14	21	1	46
2017	97	100%	8	9	18	11	9	-	42

През 2017г. е запазена тенденцията за най-голям дял на постъпилите НОХД за общопасни престъпления – 42 бр. или 43% от всички постъпили НОХД, при 33% за 2016г., 34% за 2015г, 25% за 2014г. Статистическите данни показват намаление на постъпилите НОХД по всички останали видове престъпления както следва: против личността – с 50%, против собствеността – с 18%, против стопанството – с 38%, против финансовата, данъчната и осигурителната системи – с 21%, против дейността на държавни органи и обществени организации – с 57%, общопасни престъпления – с 9%.

Вътрешна структура на постъпили НОХД през 2016г. и 2017г.

Видове престъпления по НК	Брой постъпили НОХД през 2016г.	Брой постъпили НОХД през 2017г.	% изменение спр.2016г
Престъпления против личността	16	8	-50%
Престъпления против собствеността	11	9	-18%
Престъпления против стопанството	29	18	-38%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	14	11	-21%
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	21	9	-57%
Документни престъпления	1	-	-
Общопасни престъпления	46	42	-9%
Всичко:	138	97	-30%

През изминалата 2017г. 63% от образуваните НОХД са по обвинителен акт и 37% са постъпили в окръжния съд със споразумение.

За сравнение постъпилите НОХД по обвинителен акт за 2016г. са 68%, 2015г. са 73%, за 2014г. са 70%. През 2017г. е увеличен броят на сключваните споразумения, както в досъдебна, така и на съдебна фаза и е най – висок за анализирания четиригодишен период.

НОХД, постъпили по обвинителен акт и със споразумение

Год.	Общ брой постъпили НОХД	По обвинителен акт	% от общ бр. постъпили НОХД	Със споразумение	% от общ бр. постъпили НОХД
2014	114	80	70%	34	30%
2015	88	64	73%	24	27%
2016	138	94	68%	44	32%
2017	97	61	63%	36	37%

През 2017г. е намалял с 4% броят на постъпилите ЧНД първа инстанция спрямо 2016г. Постъплението на ЧНД през 2017г. е с 58% повече спрямо 2015г. и над 2 пъти спрямо 2014г. В процентно отношение те са: **88% през 2017г., 87% през 2016г. и 2015г., 79% през 2014г.** спрямо общия брой постъпили наказателни дела първа инстанция. На увеличения брой ЧНД през 2016г. и 2017г. се дължи увеличението в броя постъпили, респективно броя свършени наказателни дела.

Постъпили ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой постъпили нак. дела първа инст.	Постъпили ЧНД първа инстанция	% от общ брой постъпили нак.д. първа инст.	% изменение на пост. ЧНД 2017г. спрямо предх. 3 г.
2014	551	435	79%	+ 2 пъти
2015	659	571	87%	+58%
2016	1083	941	87%	-4%
2017	1024	903	88%	100%

Постъпилите през 2017г. 133 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД /2016г. – 138 бр., 2015г. – 175 бр., 2014г. – 161 бр./ са с 4% по – малко от тези през 2016г., с 24% по – малко от тези през 2015г. и със 17% по – малко спрямо 2014г.

По отношение на частните наказателни дела въззивна инстанция постъплението през 2017г. е на нивото от 2016г., с 3% повече спрямо

2015г. и със 7% по – малко от това през 2014г. /2017г. – 155 бр., 2016г. – 153 бр., 2015г. – 150 бр., 2014г. – 167 бр./.

Следва да се има предвид обаче, че за въззивна проверка в Окръжния съд постъплените са основно от дела с фактическа и правна сложност, както и такива с противоречиви още от досъдебното производство доказателства, които не са позволили срочното им приключване.

Постъпили ВНОХД, ВНЧХД, ВАНД и ВЧНД

Год.	Общ брой постъпили ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД	% изменение на дела 2017г. спрямо предх. 3 год.	Общ брой постъпили ВЧНД	% изменение на дела 2017г. спрямо предх. 3 год.
2014	161	-17%	167	-7%
2015	175	-24%	150	+3%
2016	138	-4%	153	+1%
2017	133	100%	155	100%

Свършените през 2017г. НОХД бележат спад спрямо 2016г. Намалението е с 10% спрямо 2016г. и с 9% спрямо 2014г. Спрямо 2015г. свършените през 2017 г. НОХД са със 17% повече /2017г. – 111 бр., 2016г. – 124 бр., 2015г. – 95 бр., 2014г. – 122 бр./.

Коментираните статистически показатели са относими към направения в предходните години извод, че и през 2017г. наказателните дела /като цяло/ са се движили по оста “не много като брой, но с увеличена фактическа сложност”. Сред първоинстанционните дела преобладават тези, по които са обвинени повече от едно лице, или в различни форми на многоепизодна престъпна дейност. **Детайлният анализ на разкритата престъпност /изключвайки общоопасните, които традиционно са най – много/ не дава предимство на определен вид дела.**

Свършени НОХД по видове престъпления

Год.	Общ брой НОХД	% измен спрямо предх 3г.	Против личността	Против собствеността	Против стопанството	Против финансова данъчна и осиг. с-ма	Против дейността на ДООО	Докум. комп. прест.	Против общ. спо койствие
2014	122	-9%	13	30	15	16	17	-	-
2015	95	+17%	12	13	13	11	14	1	-
2016	124	-10%	12	10	27	12	20	-	1
2017	111	100%	7	11	21	15	12	1	-

- Престъпления против личността: 7 бр.
- Престъпления против собствеността: 11 бр.
 - Престъпления против стопанството: 21 бр.
 - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи: 15 бр.
 - Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации: 12 бр.
- Документни и компютърни престъпления – 1 бр.
- Общопасни престъпления: 44 бр.

Вътрешната структура за броя свършени НОХД /аналогично на постъпилите/ сочи за известни промени през годините.

Запазва се тенденцията за най-голям дял на свършените НОХД за общопасни престъпления – 44бр. или 40% от всички свършени НОХД /34% за 2016г., 31% за 2015г, 26% за 2014г./ Аналогично на постъплението статистическите данни показват намаление на свършените НОХД по повечето от останали видове престъпления както следва: против личността – с 42%, против стопанството – с 22%, против дейността на държавни органи и обществени организации – с 40%. Ръст се отчита при престъпления против собствеността – с 10%, против финансовата, данъчната и осигурителната системи – с 25%, общопасни престъпления – с 5%.

Вътрешна структура на свършени НОХД през 2016г. и 2017г.

Видове престъпления по НК	Брой свършени НОХД през 2016г.	Брой свършени НОХД през 2017г.	% измен. спр. 2016г
Престъпления против личността	12	7	-42%
Престъпления против собствеността	10	11	+10%
Престъпления против стопанството	27	21	-22%
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи:	12	15	+25%
Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации	20	12	-40%
Документни, компютърни престъпления	-	1	-
П/в общественото спокойствие	1	-	-
Общопасни престъпления	42	44	+5%
Всичко:	124	111	-10%

По отношение на НОХД, интерес представляват не само броят свършените през отчетната година, **но и на делата с наказана престъпност /влязла в сила присъда или споразумение/.**

Констатираното вече увеличаване на фактическата и правна сложност на НОХД рефлектира особено осезателно на този показател. Делата с висока фактическа и правна сложност, в частност тези с обществен и медиен интерес, почти на 100% се обжалват на въззивна и касационна инстанция и то нееднократно. **През 2017г. се наблюдава леко увеличение спрямо предходната година в този показател – 80% дела с наказана престъпност спрямо свършените НОХД. /2016г.- 78%, 2015г. – 87%, 2014г. – 75%/**

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой постъпили НОХД	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към постъп. НОХД	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2014	114	122	92	81%	75%
2015	88	95	83	94%	87%
2016	138	124	97	70%	78%
2017	97	111	89	92%	80%

Тенденцията за относително нисък брой дела с наказана престъпност се наблюдава за страната като цяло. През 2014г. в Р. България са свършени 2811 НОХД, тези с наказана престъпност са 1746 бр., или 62% /ОС Стара Загора – 75%/. През 2015г. в Р. България са свършени 2741 НОХД, тези с наказана престъпност са 1963 бр., или 72%. /ОС Стара Загора – 87%/. През 2016г. в Р. България са свършени 2665 НОХД, тези с наказана престъпност са 1680 бр., или 63%. /ОС Стара Загора – 78%/. През I полугодие на 2017г. в Р. България са свършени 1457 НОХД, тези с наказана престъпност са 817 бр., или 56%. /ОС Стара Загора – 79%/. Цитираните стойности са значително над средните за страната, посочени в таблицата по – долу.

НОХД с наказана престъпност в ОС Стара Загора и Р. България

Год.	ОС Стара Загора			Република България		
	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД	Общ брой свършени НОХД	Брой дела с наказана престъпност	% дела наказана престъпност към свърш. НОХД
2014	122	92	75%	2811	1746	62%
2015	95	83	87%	2741	1963	72%
2016	124	97	78%	2665	1680	63%
Полуг 2017	58	46	79%	1457	817	56%

През 2017г. е намалял броят на свършените НОХД до три месеца от образуването им: /2017г. – 78%, 2016г. – 84%, 2015г. – 76%, 2014г. – 78%/. Показателят е на нивото от 2015г. и 2014г. и значително под

този от 2016г. Ръст спрямо предходната година бележи броят на делата, приключили с присъда /48% през 2017г., 42% през 2016г. 52% през 2015г. и 47% през 2014г./.

НОХД, свършени до 3 месеца от образуването им и с присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Свършени до 3 месеца от образуването	% от общ бр. свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	% от общ бр. свършени НОХД
2014	122	95	78%	57	47%
2015	95	72	76%	49	52%
2016	124	104	84%	52	42%
2017	111	87	78%	53	48%

През 2010г. – 2012г. се затвърждава една тенденция. Запазва се относително голям броят на делата, внесени от Прокуратурата с обвинителен акт, по които е сключено споразумение в съдебно заседание /2012г. – 17бр., 2011г. – 19 бр., 2010г. – 15 бр./ . Тази тенденция е нарушена през периода 2014г. – 2017г. – само 10 бр. дела през 2014г. , 6 бр. дела през 2015г., 7 бр. през 2016г. и 2 бр. дела през 2017г. внесени от Прокуратурата с обвинителен акт са приключили със споразумение в съдебно заседание.

За един по – продължителен период от време, анализът на данните по кои текстове от НК се внасят /постигат в хода на съдебното производство/ споразумения, е еднопосочен. За последните десет години в ОС Стара Загора само пет дела са приключили със споразумение по чл. 255–257 НК. Същевременно много висок е процентът на тези дела по чл.354а НК: 2014г. – 87% и 2015г. – 92% и 2016г. – 93%, 2017г. - 95% от свършените дела по чл.354а НК са приключили със споразумение.

Висок през 2017г. е процентът на приключилите НОХД по съкратеното съдебно производство /2014г. – 54%, 2015г. – 43%, 2016г. – 56%, 2017г. - 51%/.

Установеният процесуален ред представлява отклонение от стандартния модел на наказателния съдебен процес. Въвеждането на диференцираната процедура цели облекчаване на съдебната система и ефективно използване на нейните ресурси чрез спестяване на процесуални усилия, финансови средства и време. То осигурява ускоряване на процеса и приключването му в разумни срокове в съответствие с изискванията на чл. 6, т. 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и чл.22 НПК.

Възприетият законодателен подход кореспондира с насоките, дадени от Комитета на министрите на Съвета на Европа с Препоръка № R(86)12 за преодоляване прекомерната натовареност на съдилищата, водеща до бавно

и некачествено правосъдие, както и с практиката на Европейския съд по правата на човека в Страсбург по приложението на чл.6 ЕКЗПОСЧ. Според общоприетия международен стандарт основен показател за създадени гаранции на правото на справедлив процес е отношението на националните органи към превенцията на забавеното правораздаване, изразено в нормативни механизми за ускоряване на производството.

НОХД, свършени по съкратено съдебно производство

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени с присъда	НОХД свършени по съкратено съдебно производство	% от общ брой свършени НОХД с присъда
2014	122	57	31	54%
2015	95	49	21	43%
2016	124	52	29	56%
2017	111	53	27	51%

Тази процедура е насочена към обслужване на обществен интерес чрез ускоряване на наказателния процес. Изградена е на базата на разумния компромис между обвинението и защитата.

Прилагането ѝ води до предоставяне на процесуалноправни и материалноправни ползи, съответно – възлагане на тежести на основните страни в съдебното производство. **Прокурорът е улеснен в осъществяването на дейността по доказване на обвинителната теза като постига бързо осъждане и своевременно санкциониране на престъпленията, но е обвързан от закона да приеме по-голяма снизходителност при индивидуализация на наказателната отговорност. Подсъдимият получава по-леко наказание, но същевременно се съгласява с известни процесуални ограничения, свързани с възможността да спори по поддържаните от прокурора факти и във връзка с това – да участва непосредствено и лично в събирането и проверката на доказателствените средства, подкрепящи, или оборващи обвинението пред съда.**

По отношение на броя **НОХД, свършени със съдебен акт по същество данните са относително стабилни: 82% за 2015г., 2016г. и 2017г., 84% за 2014г.** спрямо общия брой свършени НОХД.

По този показател данните на ОС Стара Загора бележат известно отстъпление през последните три години.

НОХД, свършени със съдебен акт по същество

Год.	Общ брой свършени НОХД	НОХД свършени със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/	% от общ брой свършени НОХД
------	------------------------	--	-----------------------------

2014	122	102	84%
2015	95	78	82%
2016	124	101	82%
2017	111	91	82%

По данни на ВСС за **2014г.** от свършените 2811 бр. НОХД, 425 бр. /15%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 15%/. За **2015г.** от свършените 2741 бр. НОХД, 364 бр. /13%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 16%/. За **2016г.** от свършените 2665 бр. НОХД, 274 бр. /10%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 15%/. За I полуг на **2017г.** от свършените 1457 бр. НОХД, 98 бр. /7%/ са прекратени и върнати за доразследване /ОС Стара Загора – 14%/. Изводът е, че броят прекратени и върнати за доразследване дела в ОС Стара Загора се движи над средния за страната /особено в последните 2 – 3 години/.

Преимуществено делата са били върнати на ОП Стара Загора с разпореждане на съдията–докладчик / 9 бр. /, т.е. налага се изводът, че делата се проучват задълбочено, още преди насрочването им. Малко са делата, прекратени за доразследване, в открито съдебно заседание – 5 бр. за 2017г.

Малък е броят на постановените оправдателни присъди: 2014г. – 2 бр., 2015 г. – 1 бр., 2016г. – 2 бр., 2017г. – 1 бр. От общо свършените през четирите години 452 бр. НОХД, 6 бр. са приключили с оправдателна присъда или 1.32%, като 4 бр. са потвърдени, 1 бр. – отменена и 1 бр. отменена по обективни причини /смърт на подсъдимата/.

Причините за постановяване на оправдателни присъди могат да се обобщят: Несъставомерност на деянието, за което е внесен обвинителен акт, липса на доказателства, обосноваващи осъдителен съдебен акт по несъмнен начин.

В тези случаи наблюдаващият прокурор е следвало да направи всичко възможно, за да се съберат необходимите доказателства, с оглед доказване по безсъмнен начин на извършеното престъпление и съответно участието на обвинените лица в него. Ако тази убеденост, въпреки изчерпването на всички възможни процесуални способности не е била налице, прокурорът закономерно е трябвало да прекрати делото.

НОХД, свършили с оправдателна присъда

Год.	Общ брой свършени НОХД	Общ бр. оправдателни присъди	Текст от НК	Резултат от обжалването	% от общ бр. свърш. НОХД
------	------------------------	------------------------------	-------------	-------------------------	--------------------------

2014	122	2	Чл.354а Чл.343, ал.1, б. "б"	Потвърдена Потвърдена	1.64%
2015	95	1	Чл.123, ал.1 НК	Потвърдена	1.05%
2016	124	2	Чл. 282, ал.2 НК Чл. 255, ал3 НК /оправдателна относно единия от тримата подсъдими/	Отменена Потвърдена в оправдателната част	1.61%
2017	111	1	Чл. 282, ал.2 НК	Отменена по обективни причини	0.9%
Общо	452	6			1.32%

От съдените 106 лица през 2017г. са осъдени 105, оправдано е едно лице.

Най-масовото наказание е "лишаване от свобода до три години" – 85 лица, от които 67 лица при условията на чл.66 НК /т.н. условно/, след това "над три до десет години лишаване от свобода" – 16 лица, и други наказания – 4 лица. През 2017г. няма лица осъдени над 10 до 30 години, доживотен затвор и доживотен затвор без замяна.

Съдени и осъдени лица за периода 2014г. – 2017г.

Год.	Съдени	Осъдени	До 3 години		Над 3 до 10	Над 10 до 30	Доживотзатвор	Без замяна	Други
			Общо	В т.ч .усл.					
2014	123	121	90	57	24	2	-	-	5
2015	90	89	62	47	14	4	-	1	8
2016	115	112	85	63	15	3	-	-	9
2017	106	105	85	67	16	-	-	-	4

Причините за отлагане на наказателните дела са в две константни категории:

- за събиране на нови доказателства;
- нередовно призоваване на подсъдими, свидетели и вещи лица;

Първата категория причини намира обяснението си в усложняването на делата от фактическа и правна страна. Тук е мястото

да се отбележи, че значителен брой от отложените дела са във връзка с назначени експертизи.

Нередовността на призоваването е втора по значимост причина за отлагането на делата. За преодоляването ѝ съдиите в наказателно отделение извършват непрекъснат контрол по връчването на призовки и съобщения. Стриктно се спазват и изискванията на ПАС, като съдебната администрация извършва необходимото по съвременното и точно връчване на съобщенията. Въпреки това има една категория обективни причини, които не могат да се преодолеят, поради липсата на пълна база данни, относно актуалното местоживее на призоваваните лица и съответната гранична статистика. Като цяло няма констатация съдиите да са отлагали делата без наличие на конкретна и основателна към момента на отлагането на делото причина.

В броя на отложените дела се включват и тези, които са били насрочени за предварително изслушване на страните по реда на гл.27 от НПК. При тази процедура е възможно делото да приключи с краен съдебен акт в едно съдебно заседание – когато е по чл. 371 т.2 от НПК – със самопризнание на подсъдимия и ако са призовани, респективно конституирани страните в процеса. Възможно е обаче подсъдимият да не желае да приключи по този ред, но пък страните да изразят съгласие да не се разпитват свидетели и вещи лица /или част от тях/, като се възползват от възможността на чл. 371 т. I от НПК. Макар това да води винаги до отлагане на делото и да се включва в процента на отложените дела, традиционно – смятано за негативен показател, то като краен резултат значително облекчава процеса откъм време за провеждане на заседанието и не без значение – облекчава процеса във финансов аспект – чрез спестяване на разходи за свидетели и възнаграждения на вещи лица за явяване в съдебно заседание.

Често срещан проблем при обвинителните актове е, че в техните приложения се включват свидетели, които ще установяват едни и същи фактически обстоятелства, или техните показания са напълно ненужни, тъй като се отнасят до обстоятелство, за което има други доказателства, или пък не са свързани с предмета на доказване. Често тези свидетели са от други населени места и трябва да се изплатят пътни разноски, или заседанието е през работното им време и следва да се изплати възнаграждение. **Немалък е проблемът с вещите лица, които не рядко са от други градове и следва да се заплатят командировъчни разходи.**

Отново трябва да се отбележи необходимостта от допълнителни усилия – освен за проверка на върнатите в цялост призовки по делата и за **навременна реакция.** Така например – връчване на книжа на подсъдим, чрез роднини, близки, месторабота, мобилни телефони и др., обявяване на ОДИ на свидетели с мярка “установяване на местоживее”, регулярна проверка на делата по връчването на призовките – както от страна на

деловодителя, така и на секретаря, а също и на докладчика по делото. Разбира се, това следва да се извършва не само непосредствено преди съдебното заседание, а и значително преди него, за да има достатъчно възможност да се издири и установи лице, за което се знае, че е с променен, но установим адрес. Така, с повече ангажирани усилия – и на съда, и на служителите, ще се стигне до намаляване на броя на отложените дела.

Голям е броят на отложените дела по молба на страната, като най-честа причина за това – ангажимент на защита, или представен болничен лист. Констатациите на съдиите са, че в много от случаите медицинските документи не отговарят напълно на изискванията на Наредбата за медицинската експертиза на работоспособността. Независимо от това медицинският документ е уважителна причина за отлагане на делото, въпреки неговата неизрядност от формална страна, още повече, че неформянето му е по вина не на страната, а на длъжностното лице, което го е изготвило. Съдиите са предприемали необходимите мерки за дисциплиниране страните в процеса, съобразно предвидените в законодателството разпоредби, както и чрез налагане на глоби.

В заключение трябва да се посочи, че макар и броя на отложените дела да не е голям, се наблюдава **тенденция всяка година да се увеличава, като анализът сочи, че до известна степен увеличението се дължи и на обективни причини.** Все повече се увеличава броя на делата, отложени поради нужда от **събиране на нови доказателства**, а последното е наложено от **непопълването на делата с необходимия обем доказателства още от стадия на досъдебното производство.** Показателят отложени дела е несъмнено негативен, но той следва да се преценява на базата на делата, решени в рамките на три месеца от постъпването на делото в съда, до решаването му с краен съдебен акт, който за ОС Стара Загора е относително висок. След като всички останали инструктивни срокове се спазват – тези по образуване и насрочване на делата, както двумесечния срок при последващото отлагане, а също и изготвянето на съдебния акт /респективно мотивите към присъдата/, това води и до разумни срокове в съдебната фаза. **Намаляването на броя на отложените дела не може да бъде за сметка на нарушаване на процесуалните права на страните, или непопълване на делото с необходимите доказателства.**

През 2017г. е намалял броят на свършените ЧНД първа инстанция. Намалението е със 4% спрямо 2016г. Спрямо 2015г. и 2014г. е налице ръст съответно от 58% и 2 пъти. Като процентно отношение те са **89% през 2017г., 88% през 2016г., 86% през 2015г., 78% през 2014г.** спрямо общия брой свършени наказателни дела първа инстанция.

Трябва да се отбележи, че през последните години **трудността на два вида ЧНД непрекъснато се повишава.** Конкретно произнасянето по основателността на прекратяването на наказателното производство

изисква задълбочено проучване на големи по обем досъдебни производства, решаване на редица правни проблеми в рамките на **много кратки процесуални срокове за постановяване на съдебния акт, което на практика е трудно осъществимо.**

Свършени ЧНД първа инстанция

Год.	Общ брой свършени нак. дела първа инст.	Свършени ЧНД първа инстанция	% от общ брой свършени нак.д. първа инст.	% изменение на свърш. ЧНД 2017г. спрямо предх. 3 г.
2014	562	437	78%	+2 пъти
2015	665	570	86%	+58%
2016	1068	941	88%	-4%
2017	1015	900	89%	100

Анализът на срочността в производствата по чл. 243 от НПК показва, че тези дела в сравнително нисък процент покриват законовото изискване за произнасяне в 7-дневен срок. Нормално след промените /от 05.11.2017г./ в НПК този срок вече е 30 дневен. Както вече беше казано, това са дела, усложнени от фактическа и правна страна и със значителен обем доказателствен материал, запознаването и проучването на които отнема продължително време. Още повече, че се касае за проверка на прокурорски актове, с които се слага край на наказателното производство и това изисква много внимателно и задълбочено запознаване с доказателствения материал по делото. **Неспазването на срока наред с това се дължи и на обстоятелството,** че след разпределяне на делото на случаен принцип, съдията докладчик в много редки случаи разполага със срок от седем дни, в рамките на който да не участва в открити съдебни заседания по други дела, съобразно графика за съответния месец, включително дежурства, т.е. същият е натоварен с проучване и произнасяне и по други дела, всяко от които обвързано със срок за произнасяне. През 2018г. този проблем вече не трябва да съществува.

Не следва да се пренебрегват и **свършените дела по чл.64 и чл.65 от НПК.** Те също съдържат голям по обем доказателствен материал, който подлежи на щателно проучване и произнасяне в изключително кратки срокове.

Свършените през 2017г. 123 бр. ВНОХД, ВНЧХД и ВАНД са с 15% по – малко от свършените през 2016г. и съответно с 34% и с 27% по – малко в сравнение с 2015г. и 2014г. /2017г. – 123 бр., 2016г. – 144 бр., 2015г. – 185 бр., 2014г. – 169 бр./.

Свършените частни наказателни дела въззивна инстанция през 2017г. са с 3% по – малко от тези през 2016г., с 9% по – малко спрямо 2014г. и с 1% повече спрямо 2015г. /2017г. – 151 бр., 2016г. – 156 бр., 2015г. – 150 бр., 2014г. – 166 бр./

Всичко	1289	90	7%	45	15	4	15	2
--------	------	----	----	----	----	---	----	---

И през 2017г. продължи практиката да се прави подробен анализ на всяко едно от делата върнати за ново разглеждане от ПАС и ВКС на общо събрание на съдиите от наказателната колегия. Без да се игнорира инстанционния контрол, се извършва анализ на всеки един от отменените съдебни актове, който се обсъжда на общо събрание на съдиите от наказателното отделение.

Резултатите от цялостната дейност сочат, че съдиите в наказателно отделение на ОС Стара Загора **притежават добър професионален опит и знания**, работят с чувство за отговорност, като добросъвестно изпълняват задълженията си. В болшинството от случаите мотивите към постановените от тях съдебни актове се изготвят в законоустановените срокове.

През 2018г. **следва да се обърне още внимание върху качеството на постановените съдебни актове**, тъй като то е основен показател за ефективната работа на съдилищата. **Съдиите от наказателна колегия разполагат с необходимия капацитет** за постановяване на законосъобразни и обосновани съдебни актове, без да допускат съществени нарушения на процесуалните правила.

През 2017г. Председателят на ОС Стара Загора е дал 320 бр. разрешения за използване на СРС. Изготвени и получени са 71 бр. ВДС екз. №1. **Броят на дадените разрешения**, както и броят на лицата, по отношение на които е дадено разрешение за използване на СРС, през отчетната година **е намалял, увеличен е броят на изготвените ВДС.**

Брой разрешения за СРС

Година	Брой дадени разрешения за използване на СРС	% изменен. 2017г. спрямо предх. 3 г.	Брой изготвени и получени ВДС екз. № 1	% изменен. 2017г. спрямо предх. 3 г.
2014г.	260	+23%	33	+2.15пъти
2015г.	240	+33%	50	+42%
2016г.	385	-17%	52	+37%
2017г.	320	100%	71	100%

6. Обобщени изводи за дейността на ОС Стара Загора

Разглеждайки дейността на съда като цяло, могат да се направят следните обобщени изводи:

6.1 Броят на делата, свършени в тримесечен срок и на тези, приключили със съдебен акт по същество запазва относително постоянно за анализирания период. Окръжните съдилища /за разлика от районните и апелативните/ разглеждат дела първа и въззивна инстанция.

Многократно вече е коментирана увеличаващата се фактическа и правна сложност на първоинстанционните дела, усложнената процедура по размяна на книгата. Вече коментирах, че не само в наказателното правораздаване се говори за дела със значим обществен интерес, в гражданското и търговско право също има такива дела. **Т.е. съвсем обективно бързината на съдопроизводство /брой дела свършени в тримесечен срок/ в окръжните съдилища е по – ниска в сравнение например с районните и апелативни съдилища.**

Позитивен е фактът, че показателите на ОС Стара Загора са по – високи от средните за страната. По отношение на делата, свършени със съдебен акт по същество данните на съда са около средните /през последните две години над тях/ за страната. През I полугодие на 2017г. показателята на ОС Стара Загора са още по – добри /90% в 3 – месечен срок /76% за страната/, 88% със съдебен акт по същество /86% за страната/.

**Свършени дела в ОС Стара Загора и Р. България
в 3 – месечен срок и със съдебен акт по същество**

Година	ОС Стара Загора		Република България	
	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество
2014	79%	85%	76%	86%
2015	82%	85%	78%	86%
2016	87%	88%	78%	87%
I полуг. 2017	90%	88%	76%	86%

6.2 Намалява броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. Анализ на статистическите показатели за ОС Стара Загора и страната показва, че показателите на ОС Стара Загора са много стабилни /2014г. – 18%, 2015г. – 15%, 2016г. – 13%/ и значително по – ниски от тези за страната. През I полугодие на 2017г. показателята на ОС Стара Загора са също много по – добри - 24% към делата за разглеждане са висящи в края на полугодието /32% за страната/.

**Бр. дела за разглеждане и бр. висящи дела
в ОС Стара Загора и Р. България**

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Бр. дела за разгл.	Бр.висящи дела	% висящи към дела за рагл.	Бр. дела за разгл.	Бр.висящи дела	% висящи към дела за рагл.
2014	3148	561	18%	115230	25757	22%
2015	3088	448	15%	114550	24985	22%

2016	3146	420	13%	116722	24434	21%
I полуг.2017	1841	433	24%	71745	22849	32%

6.3 Анализът на статистическите данни показва, че за **ОС Стара Загора** е налице **низходяща тенденция** /намалява както броят обжалвани дела, така и процентът обжалвани към общия брой свършени дела/, т.е. и двете страни са били доволни от постановения съдебен акт и не са го обжалвали., **както и че стойностите на показателите за съда са значително по – ниски от тези за страната-14% от свършените дела са обжалвани в ОС Стара Загора през 2014г. и 15% през 2015г. и съответно 21% от свършените дела през 2014г. и 20% от свършените дела през 2015г. са обжалвани в страната. През 2016г. показателята на ОС Стара Загора са също много добри – 12% /19% за страната/. Аналогични са и данните за първото полугодие на 2017г.**

Бр. обжалвани и протестирани дела в ОС Стара Загора и Р. България

Година	ОС Стара Загора			Република България		
	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела	Брой свърш. дела	Брой обжалв. дела	% обжалв. към свърш дела
2014	2587	351	14%	89473	19065	21%
2015	2540	373	15%	89565	17597	20%
2016	2726	316	12%	93288	17571	19%
I полуг.2017	1408	211	15%	48896	8533	18%

6.4 През 2017г. са върнати от горната инстанция с **отменени решения общо 63 броя** /2016г. – 48 бр., 2015г. – 58 бр., 2014г. – 60 бр./ **дела** от всички отделения на съда, в т.ч. **4 бр.** /2016г. – 3 бр., 2015г. – 5 бр., 2014г. – 3 бр./ **по обективни причини.**

Процентът на отменените съдебни актове към общия брой върнати дела е най – висок за последните четири години: **2017г. – 20.32%** /2016г. – **16.90%**, 2015г. – 18.07%, , 2014г. – 18.40%/.

Качество на правораздаването в ОС Стара Загора

Год.	Общ брой върнати дела	Общ брой отменени съд. актове	% отменени съд. актове към бр. върнати дела	Общ брой потвърдени съд. актове	% потвърдени съд. актове към бр. върнати дела
2015	321	58	18.07%	144	45.14%
2016	284	48	16.90%	147	51.76%
2017	310	63	20.32%	149	48.06%

През 2017г. е занижен процентът на потвърдените актове спрямо 2016г. /2017г. – 48.06%, 2016г. – 51.76%, 2015г. – 45.14%/.

През 2017г. в ОС Стара Загора **53 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 17%** от върнатите от обжалване дела / 310 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. През 2016г. в ОС Стара Загора **53 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 19%** от върнатите от обжалване дела /284 бр./ не са допуснати до касационно обжалване. Сходни са и данните за 2015г. През 2015г. в ОС Стара Загора **65 бр. въззивни граждански и търговски дела, или 20%** от върнатите от обжалване дела /321 бр./ не са допуснати до касационно обжалване.

Не е малък и броят на делата, при които касационната жалба е оставена без разглеждане, като процесуално недопустима. Ще подчертая, че с въвеждането на новите индекси много неясноти при отчитане на качеството на съдопроизводството бяха изчистени, като идеята е получените резултати да са много по – коректни.

Показателите по отношение на броя отменени дела на трите отделения са много близки през 2017г.: наказателно отделение – 20%, търговско отделение – 20.16% и гражданско отделение – 20.70%.

По отношение на потвърдените съдебни актове за 2017г. данните са следните: наказателно отделение – 60%, търговско отделение - 59% и гражданско отделение – 28%. Ще отбележа, че данните за гражданско отделение са несъпоставими с тези на търговско и наказателно отделения, тъй като обективно голям брой граждански дела /37%/ са с резултат “недопуснати до касационно обжалване” /10 % за търговските дела/.

Анализът на върнатите от въззивна и касационна инстанция дела дава основание да се посочат **няколко основни причини, станали повод за отмяна, или обезсилване на съдебните актове на ОС Стара Загора като първа инстанция.**

–Недостатъчна задълбоченост при проверка редовността на исковата молба и наличието на останалите процесуални предпоставки за допустимостта на предявения иск. В тази връзка следва да се отбележи, че има констатирани и случаи на допуснато **изменение на иска** под формата на “уточняване на исковата молба” пред въззивната инстанция, което е довело до произнасяне по непредявен иск от ОС Стара Загора като първа инстанция и в резултат – до обезсилване на постановения съдебен акт от въззивната инстанция.

–Неправилна правна квалификация на спорното материално право и липса на разпределение на доказателствената тежест в доклада по делото /често и непълен доклад/.

– Неправилно тълкуване и прилагане на материалноправните норми при решаването на спора.

6.5 С оглед изричните изисквания на ВСС, съгласно Протокол №1/11.01.2010г. **“да се даде конкретна оценка за индивидуалната работа на съдиите”** от обобщените данни и показатели **се налагат следните изводи:**

– по отношение на гражданските дела

През годината в гражданско отделение са свършени общо 165 първоинстанционни граждански дела, от които 119 бр. /72%/ в тримесечен срок и 124 бр. /75%/ със съдебен акт по същество. Съдия Пламен Златев е свършил 25 бр. дела, от които 76 % със съдебен акт по същество и 56 % в тримесечен срок. Съдия Трифон Минчев е свършил 86 бр. дела, от които 81 % със съдебен акт по същество и 85 % в тримесечен срок. Съдия Николай Уруков е свършил 22 бр. дела, от които 68% със съдебен акт по същество и 59% в тримесечен срок. Съдия Мавродиева е свършила 24 бр. дела, от които 75 % със съдебен акт по същество и 54 % в тримесечен срок. Съдия Атанас Атанасов е свършил 6 бр. дела, от които 33% със съдебен акт по същество и 83% в тримесечен срок.

През 2017г. са свършени общо 545 въззивни граждански дела, от които 438 бр. /80%/ със съдебен акт по същество и 503 бр. /92%/ в тримесечен срок. Показателите при въззивните дела са много близки при всички съдии, като най – добри те са за: бр. свършени дела – съдия Свилен Жеков / 96 бр./ и съдия Николай Уруков /95 бр./, бр. свършени до 3 месеца дела – съдия Тихолова /100 %/ и бр. дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Пламен Златев /89%/. С по един отменен съдебен акт са: съдия Румяна Тихолова, съдия Даниела Телбизова и съдия Трифон Минчев. С най – малко висящи дела в края на отчетния период /11 бр./ е съдия Даниела Телбизова.

– по отношение на търговските и фирмени дела

През годината в Търговско отделение са свършени 800 бр. търговски и фирмени дела, от които 689 бр. /86 %/ със съдебен акт по същество и 595 бр. /74 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели са: бр. свършени дела – съдия Анна Трифонова /143 бр./. Брой свършени до 3 месеца дела – съдия Димитър Христов /81%/ и брой дела, свършени със съдебен акт по същество – съдия Димитър Христов /89%/ и съдия Румяна Бончева /88%/. С най–малко отменени съдебни актове е съдия Румяна Бончева /1бр./, а с най – малко висящи дела в края на отчетния период са съдия Димитър Христов /28 бр./.

Анализът на статистическите данни в края на 2017г. показва забавено изготвяне на актове над три месеца /от датата на обявяване на

делото за решаване/ **по общо 4 бр дела**, /2016г. – 22 бр., 2015г. – 30 бр дела/, в.т.ч. съдия Румяна Бончева – 1 бр., съдия Анна Трифонова – 2 бр., съдия Румяна Танева – 1 бр.

Считам, че процентът на забавените съдебни актове спрямо общия брой свършени такива е **много малък**, особено в сравнение с предходните години и увеличения брой дела за разглеждане.

Ще отбележа, че в по – голямата част изготвянето на визираните по – горе съдебни актове надвишава незначително три месеца /от датата на обявяване на делото за решаване/ и закъснението до голяма степен се дължи на обективни причини.

През 2017г. няма търговски дела с изготвен съдебен акт повече от шест месеца след като делото е било обявено за решаване

– по отношение на наказателните дела

През годината в Наказателно отделение са свършени 1289 бр. наказателни дела, от които бр. 1193 /93 %/ със съдебен акт по същество и 1223 бр. /95 %/ в тримесечен срок. С най – добри показатели през 2017г. са: бр. свършени дела – съдия Соня Каменова /188 бр./, брой дела, свършени до 3 месеца – съдия Красимира Дончева /98 %/ и съдия Соня Каменова /98 %/, брой дела със съдебен акт по същество – съдия Мариана Христатиева /94 %/ и съдия Тоньо Тонев /93 %/. Без отменени съдебни актове са съдия Спасена Драготинова, съдия Соня Каменова и съдия Красимир Георгиев. С един отменен акт по обективни причини /смърт на подсъдимата/ е съдия Тоньо Тонев С най– малко висящи дела в края на отчетния период е съдия Соня Каменова /3 бр./.

Анализът на статистическите данни в края на 2017г. показва забавено изготвяне на актове над три месеца /от датата на обявяване на делото за решаване, или приключването му с присъда/ **по общо 11 бр.**, /2016г. – 7 бр., 2015г. – 17 бр./: съдия - Татяна Гьонева 6 бр. /в т.ч. 2 броя мотиви към присъди над 1 година/, съдия Мариана Христатиева – 4 бр. и съдия Красимир Рачев /1 бр./.

Ще отбележа, че процентът на забавените съдебни актове спрямо общия брой свършени такива е малък и след предприетите организационни мерки в края на следващата отчетната година ще бъде сведен до минимум.

6.6. През 2017г. в ОС Стара Загора бе извършена тематична проверка на дела по несъстоятелност в изпълнение на Заповед № ТП-01-4/30.05.2017 г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, издадена па основанис чл.58 от Закона за съдебната власт и т. 1.3.1.1 от приетата годишна програма за провеждане на планови проверки от Инспектората към Висшия съдебен съвет на съдилищата, прокуратурите и следствените отдели към окръжните прокуратури за 2017г.

Проверката се извърши в периода 05.06.2017г. - 09.06.2017г. Обхватът на проверката включваше образуване, движение и приключване на дела по несъстоятелност, образувани в периода 01.01.2014г. - 31.12.2016г. в ОС Стара Загора.

ИВСС даде следните препоръки:

1. Съдиите в ОС Стара Загора да спазват законово-предвидените срокове по движение на делата и да постановяват крайните съдебни актове в законоустановените срокове по ГПК и ТЗ;

2. Съдиите от ОС Стара Загора на Общо събрание да анализират и обобщат практиката на съда при: насрочване на делата по несъстоятелност, момент на насрочване, произнасяне по доказателствата, срочност при постановяване на съдебните актове;

3. Съдиите от ОС Стара Загора да осъществяват срочното разглеждане на делата, като предприемат нужните мерки за приключване на „старите“ дела по несъстоятелност, образувани преди 01.01.2014г. и неприключили към момента на проверката в разумни срокове, включително чрез по–инициативни и настоятелни действия и използване на предвидените процесуални средства за дисциплиниране на участниците в процеса. Председателят на съда съобразно правомощията си по ЗСВ да организира проверка на старите производства, образувани преди 2014г., за предприемане на ефективни организационни мерки за тяхното приключване, в изпълнение на решение на т.7.4 от протокол № 36 от заседанието на Пленума на ВСС, проведено на 06.10.2016г.;

4. Председателят на ОС Стара Загора с нарочна заповед да създаде организация за разглеждането на делата по несъстоятелност по време на съдебната ваканция, на основание чл. 329,ал.3,т.4 ЗСВ и да изпрати до ИВСС подробни справки за непостановените в законоустановения срок съдебни актове по съдии, в срок до 15.01.2018г. - за периода от 01.01.2017г. до 31.12.2017г.;

5. Председателят на ОС Стара Загора да упражни правомощията си по чл. 86, ал.1 от Закона за съдебната власт и да предприеме допустимите и необходими мерки за контрол на срочността при изготвяне на крайните съдебни актове, в това число да изисква ежмесечно от служба “Съдебно деловодство” справки за делата, обявени за решаване, по които няма постановен съдебен акт в законоустановения срок. Председателят на съда да издаде нарочна заповед, с която на основание чл. 337 ЗСВ да не разрешава ползването на платен годишен отпуск, преди съответния съдия да изготви своите актове и да върне делата, които са му възложени, както и да осъществява контрол по изпълнението на заповедта;

6. Председателят на ОС Стара Загора да упражни правомощията си по чл. 86, ал.1, т.12 ЗСВ като свика Общо събрание на съда, на което да запознае съдиите и съдебните служители с констатациите, да се анализират изводите и да се обсъди предприемането на мерки за

изпълнение на препоръките по акта.

III. СГРАДЕН ФОНД. ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ.

1. Сгради, оборудване, проблеми

1. Сгради, оборудване, проблеми

- **Съдебна палата, гр. Стара Загора**

Извършените ремонти през 2017г. в сградата на Съдебна палата - Стара Загора бяха намалени в сравнение с предшестващите такива. Това се дължеше главно на икономическата среда и кризата в цялата държава, както и намалелите средства в бюджета на съдебната система и ОС Стара Загора касаещи текущите ремонти и обзавеждания.

През месец март на 2017г. бе ремонтиран прозорец на съдийски кабинет № 335 на III етаж.

През месец юни и месец юли на 2017г. бе извършен ремонт на противопожарната инсталация на цялата сграда на Съдебна палата. Ремонтът включваше подмяна на стари и монтаж на нови датчици за пожаро известяване на котелно помещение, приземен етаж, първи етаж, втори етаж, трети етаж и четвърти етаж. По този начин се изпълниха предписанията за противопожарна охрана на цялата сграда съгласно законовите изисквания на РСПБЗН Стара Загора.

През месец септември 2017г. бе извършена подмяна на центробежна линейна помпа на един от котлите в котелното помещение на Съдебната палата. Съгласно изискванията за безопасна работа с газови и водогрейни котли е необходимо да бъдат монтирани помпи на всеки един от котлите. Монтирана е нова и по-мощна помпа, с която проблемът бе решен.

През месец октомври бе извършен аварийен ремонт на ел. табло на трети етаж. Сградата на съда е много стара и при построяването и не са били заложени такива мощности за ел. енергия, които в днешно време се изискват за нормалното функциониране на работа.

През месец декември 2017г. бяха извършени няколко неотложни и аварийни ремонта след настъпило застрахователно събитие. Извършен е аварийен ремонт на съдебна зала № 8 на II етаж в Окръжен съд. В залата бяха боядисани с латекс част от наводнена стена. Беше извършен частичен ремонт на плочата между съдебни зали № 8 и № 10 на III етаж.

Извършен е аварийен ремонт на част от коридора на приземния етаж пред стаите на наказателно деловодство на Районен съд, бяха боядисани с латекс част от наводнена стена. Бяха сменени част от паната на окачения

таван вследствие на авария в отоплителната инсталация минаваща над окачения таван.

Извършен е аварийен ремонт на част от отоплителната инсталация в приземния етаж, в следствие на спукана тръба за топла вода. Също така бяха извършени ремонти на много радиатори в цялата сграда.

През 2017г. в РС Стара Загора се извърши текущ ремонт на кабинет на III етаж канцелария на съдебни секретари. Беше извършен ремонт на съдийски кабинет № 55 на IV етаж. Тези помещения не са били ремонтирани повече от 10 години.

С извършване освежаването на таваните и стените и полагането на нов ламиниран пракет, като и ново обзавеждане в канцелариите се създадоха много по-добри условия за работа на служителите в този съд в Съдебна палата - Стара Загора.

През 2017г. текущо през различни месеци бяха осигурени средства за извършване на неотложни ремонти на копирни апарати, принтери, компютри и климатизатори за нуждите на деловодства и съдебни секретари в ОС Стара Загора и РС Стара Загора. Така продължава обновяването на остарелите повече от 10 години климатизатори в тези две съдилища.

През 2017г. ОС Стара Загора започна процедура по ЗОП за „Проектиране и изграждане на 2 бр. асансьори в северен английски двор“ на Съдебна палата. Средствата бяха одобрени от ВСС в края на текущата година и впоследствие бяха прехвърлени за 2018г.

През новата 2018г. продължаваме с процедурата по ЗОП. За това инвестиционно намерение предстои възлагане, разработване и съгласуване на работни проекти по всички части.

Ще бъде извършено цялостно обследване на сградата на Съдебна палата – Стара Загора във връзка с изискванията на чл.169 от Закона за устройство на територията.

След одобряване на процедурата по изграждане на асансьорите ще бъде възложено изграждането им, и при зъвършване на целия проект ще бъдат подобрени условията на съдебните служители, магистрати, адвокати и граждани за по-лесния и достъпен ход на съдебните зали в сградата.

През 2018г. ще се кандидатства за средства от бюджета на ВСС за извършване на ремонт на тоалетната на I етаж използвана главно от граждани. С този ремонт ще се осигури и достъп на инвалиди и хора в неравностойно положение съгласно изискванията за достъп в обществени сгради.

През 2018г. след изграждането на асансьорите ще да се кандидатства за средства за извършване на основен ремонт на подовите настилки на

коридорите, фоайетата и стълбищните клетки в Съдебната палата. Необходимо е да бъдат ремонтирани изпочупените стъпала и да се положат нови подови покрития на всички етажи на сградата.

- **Съдебна палата гр.Казанлък**

През 2017г. след осигурени средства от ВСС бе извършено ремонт и преустройство на част от I ет. и II етаж. Бяха обособени изцяло нова канцелария за Бюро съдимост, както и преустроени деловодствата на гражданско и наказателно отделения на II етаж.

Беше доставено ново обзавеждане в ремонтираните канцеларии и кабинети на I и II етажи в Съдебна палата – Казанлък. По този начин се създадоха много по-добри условия за работа на съдиите и служителите в РС Казанлък. През 2017г. беше закупено устройство за изкачване на стълбищната клетка, което се използва от инвалиди.

- **Съдебна палата гр.Чирпан**

През 2017г., сградата на Съдебна палата гр.Чирпан беше прехвърлена от Общински съвет Чирпан безвъзмездно на ВСС. От своя страна ВСС я предостави за ползване и стопанисване на РС Чирпан.

През 2018г. ще да се кандидатства за средства пред ВСС за извършване на аварийен ремонт на покрива на сградата, както и частичен ремонт на коридори и стълбище на сградата. подовите настилки на коридорите, фоайетата и стълбищните клетки в Съдебната палата.

2. Техническо оборудване – компютри, принтери, мрежи, програмни продукти, проблеми.

- **Окръжен съд гр.Ст.Загора**

През 2017г. беше доставен и инсталиран сървър от среден клас, средствата за който бяха отпуснати от ВСС през месец декември 2016г. За нуждите на служба Регистратура беше инсталирано мултифункционално устройство от среден клас XeroxVersaLinkB7035 с отпуснатите ни средства от ВСС. През месец ноември 2017г. получихме от ВСС 29 броя компютърни конфигурации /компютър+монитор/ HP 290G1 MT Core i3-7100, Philips 223V5LHSB, 13 броя принтери HP LaserJet Pro M203dn и 3 броя скенери HP ScanJet Pro 3500 f1 Flatbed Scanner. В края на годината бяха осигурени средства за звукозаписна техника за съдебна зала и мултимедиен проектор Acer Projector X1323WH.

Локалната компютърна мрежа на ОС Стара Загора е изградена през 1999г., като към момента наброява над 120 работни точки, от които 75 са работните места на всички съдии, специализираната и общата администрация, шестте съдебни зали на съда. Пълният опис на

компютърната и периферна техника обхваща над 260 позиции- компютърни конфигурации, периферия, сървъри, мрежови устройства и др.

Компютърната мрежа на ОС Стара Загора се обслужва от два физически сървъра в експлоатация съответно от 2008г. /заменен със сървър, въведен в експлоатация през 2017г./ и 2013г. Функциите поддържане на активна директория, деловодна програма САС”Съдебно деловодство”, правно-информационна система АПИС, антивирусна програма, споделени папки, архиви и др. са разпределени между двата. Извън локалната мрежа е компютърната конфигурация в Регистратура ”Класифицирана информация”. От съображения за сигурност част от работните места не са свързани с Интернет- Регистратура ”Класифицирана информация” и съдебните зали. От 2012г. в Търговско отделение функционира работно място тип отдалечено работно място на Агенция по вписванията с цел изпращане по електронен път на съдебните актове, подлежащи на вписване или обявяване в Търговския регистър.

Всички бази-данни се архивират всяка нощ, като се създават още две копия, едно от които е върху външен мрежов сторидж тип NAS в експлоатация от 2016г. Достъпът до Интернет е осигурен с основен доставчик “Интернет Груп” ООД и допълнителен Мтел от 2016г. И в шестте съдебни зали на съда има звукозаписна техника, като за последната /шеста/ зала средствата бяха осигурени от ВСС в края на 2017г. Съдът разполага със седем електронни информационни табла от 2015г., като шест от тях са пред съдебните зали на съда и едно обединяващо, разположено във фойето на първия етаж.

От 2015г. в ОС Стара Загора е осигурена възможността за разплащане на суми по сметките /сметка “Бюджет” и сметка “Депозити”/ на съда през две ПОС-терминални устройства, разположени в служба “Регистратура”. През изминалата година беше извършена миграция на базата-данни на САС “Съдебно деловодство”, активната директория и СУБД /от IB към Firebird/ от MSWindows Server 2003 R2 към MSWindows Server 2008 R2 Standard.

Във всички отделения на съда новопостъпилите дела се разпределят по докладчици с програма за разпределение на дела: до 30 септември 2015г. използвахме LawChoice, разработена от Администрацията на Висшия съдебен съвет, за което са създадени и приведени в изпълнение Вътрешни правила, съобразени с Единна методика по приложението на принципа на случайното разпределение на делата; от 1 октомври 2015г. използваме Централизираната система за разпределение на делата в изпълнение на решение по Протокол№37/29.09.2015г. на Комисия ”Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” на Висш съдебен съвет, за използването на която бяха осигурени 15 квалифицирани електронни подписа и са създадени и приведени в изпълнение “Вътрешни

правила за използване на Система за автоматично разпределение на делата в Окръжен съд-Стара Загора”. С приложението LawChoice /версия 3.3.2/ се разпределят на случаен принцип съдебните заседатели в съответствие с чл.72, ал.2 от Закона за съдебната власт.

Във връзка с приетите Правила за отчитане на натовареността на съдиите в действие от 01.04.2016г. в ОС Стара Загора всички съдии имат осигурен достъп до Системата за изчисляване натовареността на съдиите в зависимост от функциите им. Създадена е организация за отразяване на информацията за решени/прекратени дела в СИНС. В началото на всяка седмица се въвеждат данните за решени/прекратени дела от предходната седмица.

Информационната система за управление на съдебните дела САС “Съдебно деловодство”, разработена от “Информационно обслужване”АД-гр.Варна, се използва от месец октомври 2004г. в съда и обхваща напълно дейността на съдии, деловодители и секретари в Гражданско, Наказателно и Търговско отделения, обща администрация. Присъединените постановени съдебни актове са със заличени данни в съответствие със Закона за защита на личните данни и Закона за класифицираната информация.

Ежедневно финализиращите съдебни актове се публикуват на сайта на съда в съответствие с “Вътрешни правила за присъединяване и публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на ОС Стара Загора”, изпращат се и се публикуват на Централния уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове и се осъществява електронния /безхартиен/ обмен на данни между съдилищата от 2010г. През месец декември 2011г. с новата версия на САС “Съдебно деловодство” е инсталиран и допълнителен модул- Информационна система за производството по несъстоятелност /ИСПН/. Чрез този допълнителен модул всяко събитие по производствата по несъстоятелност се изпраща on-line на сървъра на приложението. С допълненията в САС“Съдебно деловодство” от 2014г. съдът подава в реално време данни към ядрото на ЕИСПП, регламентиран е редът и са определени лицата с права на достъп до статистическите и типови справки от ядрото на ЕИСПП. От април 2016г. е инсталирано и функционира комуникационно приложение за осъществяване на електронен обмен на данни между САС “Съдебно деловодство” и софтуерна система “Служебни защиты”.

В съда е създаден и работи механизъм за получаване в електронен вид на обвинителните актове и предложенията за споразумение от ОП Стара Загора и “прикачването” им в електронната папка на съответното дело през САС “Съдебно деловодство”. Използваме уеб-базиран програмен продукт “Каса и банка”, разработен от “Информационно обслужване”АД-клон Пловдив, за осчетоводяване дейността на вещите лица. По електронен път

се подава информация от съда към НАП, НОИ, НСИ, Агенция по обществени поръчки.

През 2017г. изпратихме две писма- предложения до КПКИТ към ВСС. Едното е относно включване на код 22110-1- Искове по Закона за авторското право и сродните му права в Списък предмети по Граждански дела в САС “Съдебно деловодство”. Предложението беше прието от ВСС и реализирано от “Информационно обслужване” АД-гр.Варна с версия 1.7507 на САС “Съдебно деловодство”. Второто е относно констатирани проблеми с електронен /безхартиен/ обмен между съдилищата. Предложението беше прието от ВСС с решение за предприемане на действия от фирмата-разработчик на софтуера, съгласно сключен договор за поддръжка.

През април 2017г. беше проведено обучение от специалисти от “Информационно обслужване” АД-гр.Варна за обновените функционални възможности на САС “Съдебно деловодство”. Проведена беше и консултация на съдебни служители по конкретни казуси от практиката им.

В Окръжен съд-Стара Загора се използва мрежов вариант на правно-информационната система Апис7- модули Апис-Право, Апис-Практика, Евро-Право, Апис-Време, Апис-Конструкции и EUROCASES.

Интернет сайтът на ОС Стара Загора /<http://www.osstz.com/> е във виртуалното пространство от 2005г. Представена е кратка историческа справка, подробна карта на съдебния район и разнообразна информация, организирана в няколко раздела. В раздел Деловодство има информация за: график на насрочените дела за предстоящия месец; ежедневно, в съответствие с изискването за незабавно публикуване на съдебните актове след постановяването им, се актуализира и информацията за постановените съдебни актове в съда; достъпни са и “Вътрешните правила за присъединяване и публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на съда”; месечна справка за влезлите в сила съдебни актове; препратка към ЦУБИПСА /Централен веб-базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове/; препратка “Достъп до съдебни дела” за отдалечен достъп /през сайта на съда/ до движението на делата в съда, достъпен за Адвокатска колегия-Стара Загора по силата на Договор от 22.11.2010г. В раздел Информация- списъци на вещи лица, синдици, вътрешни правила- Вътрешни правила за достъп до обществена информация, Вътрешни правила за публикуване на актове в Интернет, Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, Вътрешни правила за работа на съдебните помощници, Вътрешни правила за събиране на съдебни вземания на ОС Стара Загора; профил на купувача; отчетния доклад на Председателя на съда за предходната година и архив на докладите от 2007г. до 2014г. вкл.; обявления за публична продажба на частни и държавни съдебни изпълнители; работно време и телефони за контакт на деловодствата;

телефон за сигнали на граждани; информация за свободните работни места и конкурси в съда и др. полезна информация.

Два от аспектите на сигурността /програмен и организационен/ на работа и защита на информацията в съда са осигурени чрез антивирусен софтуер ESET Endpoint Antivirus с лиценз, предоставен от Висш съдебен съвет и “Правила за използване на програмни продукти и Интернет в ОС Стара Загора”.

Остава проблемът с локалната компютърна мрежа на ОС Стара Загора, изградена през 1999г. т.е. структурното окабеляване е вече на 19 години. Все по-наложително е пълното ѝ обновяване с кабели от по-висока категория, позволяващи пренос на данни с по-висока скорост.

3. Финансови резултати в ОС Стара Загора през 2017г.

		<u>2016г.</u>	
<u>2017г.</u>			
А Приходи по бюджета на СВ		777 750.00	870
084.00			
В.т.ч.	съдебни такси	702 379.00	808
563.00			
	приходи от лихви	18 403.00	20 835.00
	конфискувани средства	44 713.00	33
397.00			
	глоби , санкции, неустойки	850.00	
650.00			
	други приходи /разноски/	11 405.00	6
639.00			
Б. Разходи по бюджета на СВ			
Заплати		1 679 270.00	1 827
568.00			
Др. възнаграждения		331 151.00	307
891.00			
Осигуровки		447 397.00	483
021.00			
Издръжка		159 494.00	161
956.00			
В.т.ч.	материали	29 037.00	26
315.00			
	вода горива енергия	37 281.00	42
494.00			

21 442.00	пощенски и телекомуник. услуги	21 860.00	
556.00	поддръжка софтуер	13 319.00	9
173.00	възнаграждения вещи лица	29 996.00	26
582.00	други	25 064.00	31
394.00	ремонти	2 937.00	4
812.00	Капиталови разходи за придобиване на компютри и др. оборудване и съоръжения	9 807.00	13

През 2017г. приходите по бюджета на СВ /870 084.00 лв./ са увеличени спрямо тези през 2016г. /777 750.00 лв./ с 12 %.

Разходите за заплати през 2017г. /1827568.00 лв./ са увеличени с 9%, спрямо тези през 2016г. /1679270.00 лв./.

Увеличена с 2% спрямо 2016г. е издръжката на съда.

IV. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

След приемане на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014г. – 2020г. в задължението на всеки съд се включиха задачи, свързани с изготвянето на индивидуален План за действие по изпълнение на КС.

Отчет – анализа по изпълнението на КС за 2017г., съгласно писмо изх.№ 4653/16.11.2016г. на Председателя на ПАС, следва да бъде включено в годишните доклади на съдилищата.

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТАТЕГИЯ НА ОС СТАРА ЗАГОРА

Окръжен съд- Стара Загора	№	Индикатор	Период на измерване	Описание/Източници на информация	Дата
	1	Координационни срещи между представителите на „Връзки с обществеността” на ОСВ	-	-	-
	2	Брой медийни изяви	-	-	-
	3	Нови (обновени) уебсайтове на ОСВ	-	-	-
	4	Честота на обновяване на информацията	2017 г.	1. Отразяване на съдебни актове-ежедневно; 2. График за насрочени дела-ежемесечно; 3. Влезли в сила съдебни актове-ежемесечно; 4. Обяви, съобщения при наличие на такива; 5. Годишен доклад за дейността- ежегодно.	
	5	Обслужени запитвания по ЗДОИ	2017	1 запитване	
	6	Вътрешни информационни бюлетени в рамките на ОСВ	-	-	-
	7	Информационни кампании, насочени към повишаване на осведомеността и правната култура	2017	1. Ден на отворените врати	07.04. 2017г.
2. Образоват. програма, -- ВСС и МОН, от ОС Ст. Загора, ОП Ст. Загора, РИО Ст. Загора и пилотно училище –ПМГ“ Гео Милев за учебната 2017г.-2018г. 3. Беседа и презентация на дейността на съда и отделните служби в ОС Ст. Загора на ученици от ПГЕТ “Г. Раковски“- 4. Презентация на правната системата на Великобритания от г- н Джеймс Пикъринг –юрист пред съдии и служители на ОС Стара Загора и РС Стара Загора, по линия на Европейска мрежа за съдебно обучение(стаж) от 23.10.2017г. до 27.10.2017 г.				2017-2018г. 2017г. 2017г.	
	8	Време за реакции при комуникационни (медийни) кризи	2017 г.	Съгласно утвърден Комуникационен план на ОС-Стара Загора- 2 часа	
	9	Съвместни, координирани между ОСВ медийни изяви и други инициативи, насочени към широката общественост	-	-	-

**V. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА РАБОТАТА НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В
СЪДЕБНИЯ ОКРЪГ.**

1. Постъпили дела

Данните се основават на статистическите отчети, изпращани от районните съдилища в региона в края на всяка година в МП и ВСС и дават основание за следните изводи:

През отчетната година в районните съдилища от региона са постъпили **19637 бр. граждански и наказателни дела, които са със 7 % повече в сравнение с 2016г., с 4 % повече в сравнение с 2015г. и със 17 % повече в сравнение с 2014г.**

Намаление от 12% в постъплението през 2017г. спрямо предходната година бележат наказателните дела, в т.ч. НОХД – с 8%. С 19% е увеличено постъплението на гражданските дела. Намаление от 16% бележи постъплението на изпълнителни дела.

Постъпили дела в районните съдилища

Вид дела	2014	2015	2016	2017	Промяна спр. 2016 %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	6499 1573	6405 1484	7403 1518	6539 1398	-12% -8%
2.граждански /общо/	/10306	12531	10999	13098	+19%
3.съдебно-изпълнителни	1645	1039	1912	1609	-16%
Общо: /т.1 + т.2/:	16805	18936	18402	19637	+7%

По отношение на постъпилите дела през 2017г. показателят “**Действителна натовареност**” /48.55/ бележи ръст спрямо 2016г. /46.59/. “**Натовареността по щат**“ за 2017г. /41.96/ е също по – висока в сравнение с 2016г. /38.34/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “**натовареност по щат**” е РС Гълъбово /49.79/, следван от РС Казанлък /42.53/ и РС Стара Загора /42.19/.

По отношение на “**действителната натовареност**” с най – високи показатели е РС Чирпан /60.50/, следван от РС Стара Загора /50.16/ и РС Гълъбово /49.79/. През 2017г. и петте районни съдилища са с много висока “**действителна натовареност**”.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в районните съдилища по отношение на “Постъпили дела”

Районен съд	Общ бр. пост. дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст.Загора	10633	21	50.16	42.19

Казанлък	5104	10	43.25	42.53
Чирпан	1452	3	60.50	40.33
Раднево	1253	3	47.28	34.81
Гълъбово	1195	2	49.79	49.79
Окръг 2017г.	19637	39	48.55	41.96
Окръг 2016г.	18402	40	46.59	38.34

1.1 Постъпили през 2017г. в районните съдилища граждански дела

Постъплението на граждански дела през 2017г. бележи увеличение спрямо 2016г. с 19% и спрямо 2015г. – с 5%. Спрямо 2014г. постъпилите граждански дела са със 27% повече .

При всички районни съдилища се отчита увеличение в постъплението на граждански дела, както следва: РС Стара Загора – с 13%, РС Казанлък – с 28%, РС Чирпан – с 28%, РС Раднево - със 17% и РС Гълъбово – с 35%.

Постъпили граждански дела по районните съдилища

Районен съд	Постъпили граждански дела				Промяна спрямо 2016 г. в %
	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	
Ст. Загора	5433	6829	6117	6895	+13%
Казанлък	2442	3327	2814	3599	+28%
Чирпан	627	759	751	959	+28%
Раднево	1262	919	739	865	+17%
Гълъбово	542	697	578	780	+35%
Общо:	10306	12531	10999	13098	+19%

И през 2017г. с най – голямо дялово участие в постъплението са делата по чл.410 и чл.417 ГПК /Заповедните производства/. Най – висок е процентът за РС Раднево - 78%, а най–нисък за РС Стара Загора– 68% и РС Казанлък – 68%. Средно 69% от постъпилите граждански дела в региона за 2017г. са “Заповедни производства”. Увеличението в постъплението на гражданските дела през 2017г. води до увеличение на постъпленията и в “Заповените производства” – с 25% спрямо 2016г. Най–голямо е увеличението за РС Гълъбово с 55%, следват РС Чирпан с 38%, РС Казанлък с 35%, РС Раднево с 33%. С най–малък процент увеличение е РС Стара Загора -15%.

Постъпили дела по чл. 417 и чл 410 ГПК

Районен съд	Брой пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2017г.	% от общ бр. пост. гр. дела	Бр. пост. дела по чл. 410- 417 ГПК - 2016г.	% изменение спрямо 2016г.
Ст. Загора	6895	4695	68%	4071	+15%
Казанлък	3599	2456	68%	1822	+35%
Чирпан	959	660	69%	479	+38%
Раднево	865	671	78%	503	+33%
Гълъбово	780	585	75%	378	+55%
Общо:	13098	9067	69%	7253	+25%

1.2 Постъпили през 2017г. в районните съдилища наказателни дела

Постъплението на наказателни дела през 2017г. бележи намаление спрямо 2016г. с 12%. Спрямо 2015г. и 2014г. е налице увеличение, съответно от 2% и 1%.

Намаление на постъпилите наказателни дела през 2017г. спрямо предходната 2016г. се наблюдава при почти всички районни съдилища, както следва: РС Стара Загора /с 12%/, РС Казанлък /с 14%/, РС Чирпан /с 18%/ и РС Раднево /с 8%/. Единствено в РС Гълъбово постъпилите наказателни дела през 2017г. са с 10% повече

Постъпили наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2014г.		2015г.		2016г.		2017г.		Пром. спр.2016 %	
	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ Общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД	Наказ Общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	4025	710	3614	735	4256	737	3738	710	-12%	-4%
Казанлък	1268	433	1672	380	1749	395	1505	343	-14%	-13%
Чирпан	419	156	463	151	601	178	493	160	-18%	-10%
Раднево	494	151	365	109	420	108	388	98	-8%	-9%
Гълъбово	293	123	291	109	377	100	415	87	+10%	-13%
Общо:	6499	1573	6405	1484	7403	1518	6539	1398	-12%	-8%

Постъплението на НОХД през 2017г. бележи намаление спрямо 2016г. с 8%, и намаление спрямо 2015г. и 2014г., съответно със 6% и с 11%. Намаление на постъпилите НОХД през 2017г. спрямо предходната 2016г. се наблюдава при всички районни съдилища, както следва: РС Стара Загора /с 4%/, РС Казанлък /с 13%/, РС Чирпан /с 10%/ и РС Раднево /с 9%/ и РС Гълъбово /с 13%/.

От постъпилите 1398 бр. **НОХД** в районните съдилища през 2017г. /2016г. – 1518 бр., 2015г. – 1484 бр., 2014г. – 1573 бр./, са **прекратени и върнати за доразследване 33 бр.** /2016г. – 72 бр., 2015г. – 85 бр., 2014г. – 55 бр./.
Спрямо 2016г. върнатите за доразследване дела са над 2 пъти по – малко. Те са най – малко за анализирания четиригодишен период.

При преценка на основанията за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора съдилищата от окръга са се ръководили от действащите нормативни актове, ТР № 2/2002 година на ОСНК на ВКС на Република България, както и съдебните актове на по-горните инстанции в случаите, когато се отменя присъда на първоинстанционен съд и делото се връща на органите на досъдебното производство.

2. Свършени дела

През отчетната година в районните съдилища от региона са свършени дела, както следва:

Свършените наказателни дела през 2017г. бележат намаление от 12% спрямо 2016г. и от 2% спрямо 2014г. Спрямо 2015г. е налице ръст от 2%.

Свършени дела в районните съдилища

Вид дела	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	Промяна спр. 2016г. %
1.наказателни /общо/ в т.ч.НОХД	6632 1628	6351 1433	7380 1525	6495 1421	-12% -7%
2.граждански /общо/	10239	12692	11058	13064	+18%
3.съдебно-изпълнителни	1834	1602	1463	2230	+52%
Общо: /т.1 + т.2/:	16871	19043	18438	19559	+6%

Свършените НОХД през 2017г. бележат намаление спрямо 2016г. със 7% и намаление спрямо 2015г. и 2014г. съответно с 1% и с 13%.

През 2017г. при **свършените граждански дела се наблюдава увеличение спрямо 2016г. с 18%, спрямо 2015г. – с 3% и спрямо 2014г. – с 28%.**

Свършените изпълнителни дела през 2017г. са с 52% повече от тези през 2016г. и съответно с 39% и с 22% повече в сравнение с 2015г. и 2014г.

По отношение на **свършените дела** могат да се направят изводи, **аналогични на тези по отношение на постъпилите.**

По отношение на свършените дела през 2017г. показателят **“Действителна натовареност” /48.35/ бележи ръст спрямо 2016г. /46.68/.**

“Натовареността по щат“ за 2017г. /41.79/ е също по – висока в сравнение с 2016г. /38.41/.

С най – високи стойности по отношение на показателя “натовареност по щат” е РС Гълъбово /49.96/, следван от РС Казанлък /42.26/ и РС Стара Загора /41.80/.

По отношение на “действителната натовареност” с най – високи показатели е РС Чирпан /60.33/, следван от РС Гълъбово /49.96/, РС Стара Загора /49.69/ и РС Раднево /49.32/.

И петте районни съдилища са с много висока “действителна натовареност”, като правят впечатление почти изравнените показатели на РС Гълъбово, РС Стара Загора и РС Раднево.

“Натовареност по щат” и “Действителна натовареност” в районните съдилища по отношение на “Свършени дела”

Районен съд	Общ брой свърш дела	Съдии по щат	Действителна натовареност	Натовареност по щат
Ст. Загора	10534	21	49.69	41.80
Казанлък	5071	10	42.97	42.26
Чирпан	1448	3	60.33	40.22
Раднево	1307	3	49.32	36.31
Гълъбово	1199	2	49.96	49.96
Окръг 2017г	19559	39	48.35	41.79
Окръг 2016г.	18438	40	46.68	38.41

2.1 Свършени граждански дела в районните съдилища през 2017г.

Свършените граждански дела през 2017г. бележат увеличение спрямо 2016г. с 18% спрямо 2015г. – с 3% и спрямо 2014г. – с 28%.

И при петте районни съдилища се отчита увеличение в свършените граждански дела, както следва: РС Стара Загора – с 12%, РС Казанлък – с 25%, РС Чирпан – с 23%, РС Раднево - с 31% и РС Гълъбово – с 36%.

Свършените граждански дела по районни съдилища

Районен съд	Свършени граждански дела				
	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	Промяна спрямо 2016г. в %
Ст. Загора	5507	6755	6167	6876	+12%
Казанлък	2483	3320	2849	3547	+25%
Чирпан	619	750	769	942	+23%
Раднево	1092	1167	695	911	+31%

Гълъбово	538	700	578	788	+36%
Общо:	10239	12692	11058	13064	+18%

Следва да се подчертае, че аналогично на постъпилите, сред свършените граждански дела и през 2017г. с най – голямо дялово участие са делата по чл. 410 и чл. 417 ГПК /Заповедни производства/. Най – висок е процентът за РС Раднево /76%/ и РС Гълъбово /75%/, а най – нисък за РС Стара Загора /68%/. Средно 69% от свършените граждански дела в регион Стара Загора за 2017г. са “Заповедни производства”.

Свършени дела по чл. 410 и чл. 417 ГПК

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2017г.	% от общ бр. свърш. гр. дела	Бр. свърш. дела по чл. 410- 417 ГПК – 2016г.	% изменение спрямо 2016г.
Стара Загора	6876	4681	68%	4070	+15%
Казанлък	3547	2453	69%	1823	+35%
Чирпан	942	655	70%	479	+37%
Раднево	911	695	76%	479	+45%
Гълъбово	788	589	75%	374	+57%
Общо:	13064	9073	69%	7225	+26%

Най – голямо е увеличението в броя свършени “Заповедни производства” спрямо предходната година за РС Гълъбово /с 57%/ и РС Раднево /с 45%/, а най – малко за РС Стара Загора /с 15%/. Средно увеличението за окръга в сравнение с 2016г е с 26%.

По– голяма част от делата са свършени до 3 месеца от образуването им /средно 92 %/, като особено добри са резултатите на РС Гълъбово /98%/, РС Раднево /97%/ и РС Чирпан /96%/. Следва да се отбележи, че показателите на другите две районни съдилища са много близки: РС Казанлък /95%/, РС Стара Загора /88%/. Като цяло, по този показател стойностите на всички районни съдилища са много високи.

За сравнение: през 2016г. средно 94% от делата са свършени до 3 месеца от образуването им, като с най – добри показатели са били РС Раднево /97%/, РС Гълъбово /96%/ и РС Казанлък /95%/ и РС Чирпан /95%/. Т.е. през 2016г. и петте районни съдилища са били с още по – близки показатели.

Свършени граждански дела до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	До 3 мес. от образ. им-2016г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2016г	% от общ бр. свърш. дела
-------------	---------------------	------------------------------	--------------------------	------------------------------	--------------------------

Ст. Загора	6876	6022	88%	5670	92%
Казанлък	3547	3374	95%	2703	95%
Чирпан	942	907	96%	734	95%
Раднево	911	881	97%	674	97%
Гълъбово	788	774	98%	553	96%
Общо:	13064	11958	92%	10334	94%

По отношение на свършените през 2017г. граждански дела **със съдебен акт по същество**, статистическите данни отчитат най – високи стойности през 2017г. за РС Казанлък /91%/, РС Стара Загора /91%/ и РС Гълъбово /90%/.

Средно 90% от свършените дела през 2017г. са приключили със съдебен акт по същество, като показателите на всички районни съдилища са много добри.

За сравнение през 2016г. 88% от приключилите дела са със съдебен акт по същество, като с най – добри показатели са били: РС Казанлък /90%/, РС Стара Загора /88%/ и РС Гълъбово /88%/.

Свършени граждански дела със съдебен акт по същество

Районен съд	Бр. свърш. гр. дела	Със съд. акт по с-во 2016г.	% от общ бр. свърш. дела	Със съд. акт по с-во 2016г.	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	6876	6239	91%	5446	88%
Казанлък	3547	3226	91%	2566	90%
Чирпан	942	795	84%	665	87%
Раднево	911	793	87%	587	85%
Гълъбово	788	710	90%	506	88%
Общо:	13064	11763	90%	9770	88%

2.2 Свършени наказателни дела в районните съдилища през 2017г.

През 2017г. са приключени 6495 бр. наказателни дела в т.ч. 1421 бр. НОХД /2016г. – 1525 бр., 2015г. – 1433 бр., 2014г. – 1628 бр./. Общият брой свършени наказателни дела през 2017г. е с 12% по – малък спрямо 2016г., с 2% по – голям спрямо 2015г. и с 2% по – малък спрямо 2014г.

В три районни съдилища свършените наказателни дела бележат намаление спрямо 2016г. както следва: РС Стара Загора /14%/, РС Казанлък /13%/ и РС Чирпан /15%/. РС Раднево и РС Гълъбово бележат ръст, съответно от 1% и 9%.

Броят на свършените НОХД през 2017г. е със 7% по – малък спрямо 2016г. и съответно с 1% по – малък в сравнение с 2015г. и с 13% по – малък в сравнение с 2014г.

И петте районни съдилища бележат намаление в свършените НОХД, както следва: РС Стара Загора /4%/, РС Казанлък /13%/, РС Чирпан /3%/, РС Раднево /5%/ и РС Гълъбово /13%/.

Свършени наказателни дела по районни съдилища

Районен съд	2014г.		2015г.		2016г.		2017г.		Пром. спр.2016 %	
	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	В т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД	Наказ общо	в т.ч. НОХД
Ст.Загора	4132	743	3575	694	4261	740	3658	712	-14%	-4%
Казанлък	1273	443	1630	365	1754	405	1524	352	-13%	-13%
Чирпан	432	159	461	149	594	177	506	172	-15%	-3%
Раднево	498	154	400	118	393	100	396	95	+1%	-5%
Гълъбово	297	129	285	107	378	103	411	90	+9%	-13%
Общо:	6632	1628	6351	1433	7380	1525	6495	1421	-12%	-7%

Голяма част от НОХД са свършени до 3 месеца от образуването им /средно 90%/, като особено добри са показателите на РС Казанлък /94%/ и РС Раднево /92%/.

В сравнение с 2016г. показателят бележи ръст – средно 88% от делата през 2016г. са свършени до 3 месеца от образуването им.

В съпоставка с 2016г. данните са следните: РС Стара Загора /2017г. – 88%, 2016г. – 88%/, РС Казанлък /2017г. – 94%, 2016г. – 91%/, РС Чирпан /2017г. – 90%, 2016г. – 92%/, РС Раднево /2017г. – 92%, 2016г. – 83%/ и РС Гълъбово /2017г. – 81%, 2016г. – 83%/. Най – голям ръст в показателя /9%/ се отчита в РС Раднево.

НОХД свършени до 3 месеца от образуването им

Районен съд	Бр. свърш. НОХД	До 3 мес. от образ. им-2017г	% от общ бр. свърш. дела	До 3 мес. от образ. им-2016г	% от общ бр. свърш. дела
Ст. Загора	712	630	88%	648	88%
Казанлък	352	331	94%	369	91%
Чирпан	172	154	90%	163	92%
Раднево	95	87	92%	83	83%
Гълъбово	90	73	81%	85	83%
Общо:	1421	1275	90%	1348	88%

По отношение на свършените НОХД приключили с присъда /средно 28% от общия брой свършени НОХД/ данните за районните съдилища в региона са следните: с най-добри показатели са РС Стара Загора /30%/ и РС Гълъбово /30%/. С най – ниски стойности е РС Раднево – едва 23%. В съпоставка с 2016г. данните са следните: РС Стара Загора /2017г. – 30%, 2016г. – 31%/, РС Казанлък /2017г. – 24%, 2016г. – 27%/, РС Чирпан /2017г. – 24%, 2016г. – 31%/, РС Раднево /2017г. – 23%, 2016г. – 20%/ и РС Гълъбово /2017г. – 30%, 2016г. – 18%/. **Най – голям ръст в показателя /с 12%/ се отчита в РС Гълъбово, респективно най – занижен /със 7%/ е в РС Чирпан.**

НОХД приключили с присъда

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Приключили с присъда 2016г.	% спрямо общия брой свършени дела	Приключили с присъда 2016г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	712	216	30%	227	31%
Казанлък	352	86	24%	110	27%
Чирпан	172	41	24%	54	31%
Раднево	95	22	23%	20	20%
Гълъбово	90	27	30%	18	18%
Общо:	1421	392	28%	429	28%

За свършените НОХД със съдебен акт по същество /присъда и споразумение/, които за съдебния окръг са 97%, данните са следните: С най – добри показатели през 2017г. са РС Стара Загора /97%/ и РС Казанлък /97%/. Следва да се отбележи, че другите три районни съдилища са също с много добри показатели: РС Чирпан /96%/, РС Раднево /95%/ и РС Гълъбово /94%/. Средно за окръга през 2017г. показателят бележи увеличение от 2% /2016г. – 95%, 2017г. - 97%/.

НОХД приключили със съдебен акт по същество

Районен съд	Общ брой свършени НОХД	Със съдебен акт по с-во 2016г.	% спрямо общия брой свършени дела	Със съдебен акт по с-во 2016г.	% спрямо общия брой свършени дела
Ст. Загора	712	691	97%	698	94%
Казанлък	352	340	97%	386	95%
Чирпан	172	165	96%	172	97%
Раднево	95	90	95%	94	94%
Гълъбово	90	85	94%	96	93%
Общо:	1421	1371	97%	1446	95%

Показателен е фактът, че през 2017г. /както и през 2016г., 2015г. и 2014г./ **повече от половината НОХД** във всички районни съдилища са приключили **със споразумение**. Тенденцията за **големия брой на сключваните споразумения, както на досъдебна, така и в съдебна фаза е особено добре изразена през последните години**.

Това води до по-бързо приключване на делото с краен и окончателен съдебен акт, който е по-стабилен, тъй като представлява постигнато съгласие на всички страни, относно виновността на дееца, вида и размера на наказанието, което следва да му бъде наложено, като същевременно и определението, с което е одобрено споразумението, е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Приключването на делата със споразумение е един от добрите варианти за приключване на дела от общ характер, доколкото в този случай всички страни по делото са съгласни с така постигнатото споразумение и с неговите последици, като са приели, че изцяло са постигнати техните цели и са удовлетворени интересите както на правосъдието, така и на пострадалите от престъплението, а същевременно и виновният за престъплението е наказан.

Ето защо и без съмнение, фактът на **големия брой на постигнатите споразумения по дела от общ характер е в полза и интерес на страните в процеса, а така също и на обществото**, доколкото освен индивидуална превенция, наказанието има и генерална такава и създава **убеждение в обществото, че виновните лица няма да останат ненаказани и ще понесат наказателна отговорност**. Не на последно място е и обстоятелството, че се спестява и време, и финансови ресурси.

3. Качество на правораздаване

3.1 По гражданските дела

Като **въззивна инстанция през 2017г. делата за разглеждане в Старозагорския окръжен съд са общо 1067 бр.** /2016г. – 889 бр., 2015г. – 1125 бр., 2014г. – 1215 бр./, **в т.ч. вгрд – 708 бр.** /2016г. – 576 бр., 2015г. – 819 бр., 2014г. – 836 бр./, **вчгрд – 359 бр.**/2016г. – 313 бр., 2015г. – 306 бр. 2014г. – 379 бр./.

От тях са **свършени общо 911 бр. или 85% от делата за разглеждане** /2016г. – 798 бр. или 90%, 2015г. – 1023 бр. или 91%, 2014г. – 1050 бр. или 86%/, **от които вгрд – 576 бр.** /2016г. – 508 бр., 2015г. – 729 бр., 2014г. – 693 бр./, **вчгрд – 335 бр.** /2016г. – 290 бр., 2015г. – 294 бр., 2014г. – 357 бр./.
Несвършените въззивни дела в края на отчетния период са общо 156 бр. /2016г. – 91 бр., 2015г. – 102 бр., 2014г. – 165 бр./, **в т. ч. вгрд. – 132 бр. и вчгрд – 24 бр.**

Анализираните данни сочат, че **броят на гражданските дела** за разглеждане в ОС Стара Загора като въззивна инстанция през 2017г. **спрямо предходната година бележи ръст от 20%**. Висок е % на свършените въззивни граждански дела спрямо общия брой дела за разглеждане: 2017г. - 85%, 2016г. – 90%, 2015г. – 91%, 2014г. – 86%, **респективно малък броят на останалите висящи в края на отчетния период.**

През 2017г. е увеличен броят на обжалваните решения, респективно свършени въззивни граждански дела както следва: на РС Стара Загора /със 17%/, РС Казанлък /с 21%/ . При РС Раднево се наблюдава намаление /от 39%/, а при РС Гълъбово /от 16%/ . Без промяна е броят дела в РС Чирпан. Като цяло за региона през 2017г. са разгледани с 13% повече жалби по граждански дела в сравнение с 2016г.

Брой свършени въззивни граждански дела за периода 2014г. – 2017г.

Районен съд	Общ брой свършени в.гр.д. 2014г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2015г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2016г.	Общ брой свършени в.гр.д. 2017г.	% изменение спрямо 2016г
Ст. Загора	431	488	330	386	+17%-
Казанлък	149	163	114	138	+21%
Раднево	73	43	23	14	-39%
Чирпан	24	24	22	22	-
Гълъбово	16	11	19	16	-16%
Общо:	693	729	508	576	+13%

От свършените през 2017г. 576 бр. в.гр.д., при 352 бр. или 61% решението е оставено в сила /2016г. – 296 бр. или 59%, 2015г. – 428 бр. или 59%, 2014г. – 451 бр., или 65%/. След като през последните три години броят на потвърдените решения плавно намаляваше, през 2017г. се отчита известен ръст в този показател. Намалява процентът на изцяло отменените/обезсилени/ решения: 2017г. - 11%, 2016г. – 13%, 2015г. – 14% , 2014г. – 14%, като стойностите му са най – ниски за анализирания четиригодишен период. Относително постоянен е процентът на прекратените дела: 2017г. - 15%, 2016г. – 13%, 2015г. – 17%, 2014г. – 11%.

Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела за периода 2014г. – 2017г.

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр.	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. обезсилено	Делото прекр.
-------------	---------------------	------------------------	--------------	---------------	------------------------	-------------------	---------------

			свърш. дела				
2014г.	693	451	65%	73	82	12	75
2015г.	729	428	59%	73	95	8	125
2016г.	508	296	58%	68	67	11	66
2017г.	576	352	61%	78	57	4	85

По съдилища данните изглеждат така: РС Стара Загора – 60%, РС Казанлък – 63%, РС Чирпан – 64%, РС Раднево – 57%, РС Гълъбово – 69%. **С най – добър показател е РС Гълъбово. От 16 бр. свършени дела: 11 бр. са потвърдени, 2 бр. изменени, 2 бр. отменени изцяло и 1 бр. прекратено.** Трябва да се има предвид, че броят на обжалваните решения на РС Раднево, РС Чирпан и РС Гълъбово е по – малък и дори един брой дело в повече /по – малко/, може да промени съществено процента нагоре /надолу.

Качество на въззивно обжалвани решения по граждански дела през 2017г. по районни съдилища

Районен съд	Общ бр. свърш. дела	Решен. оставено в сила	% от общ бр. свърш. дела	Решен. измен.	Решен. отменено изцяло	Решен. обезсилено	Делото прекр.
Ст.Загора	386	232	60%	51	45	2	56
Казанлък	138	87	63%	18	9	1	23
Чирпан	22	14	64%	2		1	5
Раднево	14	8	57%	5	1		
Гълъбово	16	11	69%	2	2		1
Общо:	576	352	61%	78	57	4	85

През 2017г. в ОС Стара Загора са **разгледани 335 бр. частни жалби**, в които се включват и определения и разпореждания по движението на гражданските и търговските дела, а не само съдебни актове по същество /2016г. – 290 бр., 2015г.–294 бр., 2014г. – 357 бр./. Увеличен е броят на обжалваните определения и разпореждания, респективно броят на свършените въззивни частни граждански дела в РС Стара Загора /с 13%/ , в РС Казанлък /с 21%/ , в РС Раднево /с 19%/ и РС Чирпан /с 41%/ . РС Гълъбово отчита намаление от 7%. **Като цяло през 2017г. са разгледани със 16% повече частни жалби в сравнение с 2016г. /2017г. – 335 бр., 2016г. – 290 бр., 2015г. – 294 бр., 2014г. – 357 бр./.**

Брой свършени въззивни частни граждански дела

Районен съд	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2014г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2015г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2016г.	Общ брой свършени в.ч.гр.д. 2017г.	% изменение спрямо 2016г
Ст. Загора	189	163	179	202	+13%
Казанлък	83	61	63	76	+21%
Раднево	43	25	16	19	+19%
Чирпан	24	28	17	24	+41%
Гълъбово	17	17	14	13	-7%
Хасково	1	-	1	1	-
Общо:	357	294	290	335	+16%

От свършените **335 бр. в.ч.гр.д.** **185 бр. или 55%** са потвърдени /2016г. – 165 бр. или 57%, 2015г. – 163 бр. или 55%, 2014г. – 202 бр. или 57%, /. **Налице е относително постоянство в показателя брой потвърдени съдебни актове.** Намалява броят на **изцяло отменените дела - 26% през 2017г.** /2016г. – 30%, 2015г. – 27%, 2014г. – 26%/ . Ръст се отчита в броя на **прекратените дела – 15% през 2017г.** /2016г. – 12%, 2015г. – 13%, 2014г. – 12%/.

Качество на въззивно обжалвани определения по гр.дела 2014г. – 2017г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2014	357	202	57%	92	22	41
2015	294	163	55%	80	14	37
2016	290	165	57%	86	4	35
2017	335	185	55%	88	11	51

3.2 По наказателните дела

През 2017г. в Окръжен съд Стара Загора делата за **разглеждане** /т.е. останали несвършени дела в края на 2016г. и постъпили през 2017г./ **са 318 бр. въззивни дела.** От тях са **приключени 274 бр. въззивни дела** /в т.ч. 96 бр. ВНОХД, 18 бр. ВНЧХД , 9 бр. ВАНД и 151 бр. ВЧНД/. Потвърдени са присъди /решения/ по 67 бр. дела, изменени присъди /решения/ – по 31 бр. дела, отменени присъди /решения/ – по 15 бр. дела, отменени с произнасяне на нова присъда /решение/ – 8 бр. наказателни дела и прекратени – 2 бр. дела.

Цитираните данни сочат, че броят на въззивните дела за разглеждане през 2017г. /318 бр./ бележи намаление спрямо предходните три години /2016 г. – 330 бр., 2015г. – 374 бр., 2014г. – 384 бр./. Броят на свършените въззивни наказателни дела през 2017г. /274 бр./ също бележи намаление с 9% спрямо 2016г. и с 18% спрямо 2015г. и 2014г. /2016г. – 300 бр., 2015г. – 335 бр., 2014г. – 335 бр../.

Със 7% като цяло е намалял броят на свършените ВНОХД и ВНЧХД в ОС Стара Загора през 2017г. С 9% са намалели обжалваните присъди, респективно свършените ВНОХД и ВНЧХД, в РС Стара Загора, с 23% – в РС Казанлък и с 11% в РС Чирпан. Ръст /2.5 пъти/ бележат свършените ВНОХД и ВНЧХД в РС Раднево. Данните за РС Гълъбово са на нивото от 2016г.

Брой свършени ВНОХД и ВНЧХД за периода 2014г. – 2017г.

Районен съд	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2014г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2015г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2016г.	Брой свърш ВНОХД ВНЧХД 2017г.	% промяна спрямо 2016г
Ст. Загора	74	96	76	69	-9%
Казанлък	37	34	26	20	-23%
Раднево	13	9	4	10	+2.5 пъти
Чирпан	7	11	9	8	-11%
Гълъбово	10	7	7	7	-
Елхово	1	-			-
Асеновград	1	-			-
Общо:	143	157	122	114	-7%

През 2017г. се наблюдава намаление в броя на потвърдените присъди спрямо общия брой свършени дела – 54% /2016г. – 59%, 2015г. – 64%, 2014г. – 61%/. Потвърдените през 2017г. присъди са най – малко за последните четири години. Слабо намаление бележи процентът на изцяло отменените присъди – 17% /2016г. – 20%, 2015г. – 15%, 2014г. – 23%/. Изменените присъди са 26% от общия брой свършени дела, а прекратените дела – 3%..

Качество на свършени ВНОХД и ВНЧХД за периода 2014г. – 2017г.

Година	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. Изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
2014г.	143	87	61%	16	22	11	7
2015г.	157	100	64%	26	20	3	8

2016г.	122	72	59%	17	15	9	9
2017г.	114	62	54%	30	12	7	3

По съдилища данните, визиращи качеството на правораздаване /потвърдени съдебни актове/, са следните: РС Стара Загора: 59%, РС Казанлък: 55%, РС Раднево: 40%, РС Чирпан: 25%, РС Гълъбово: 57%. **С най – добри показатели е РС Стара Загора.** От 69 бр. свършени дела, при 41 бр. присъдата е потвърдена, 15 бр. – присъдата е изменена, 8 бр. – присъдата отменена изцяло и делото върнато за ново разглеждане , 3 бр. – с произнасяне на нова присъда и 2 бр. – делото прекратено.

**Качество на свършените ВНОХД и ВНЧХД
през 2017г. по районни съдилища**

Районен съд	Брой свърш дела	Присъда потвърд.	% от бр. свърш. дела	Присъда изменена	Присъдата отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова присъда	
Ст.Загора	69	41	59%	15	8	3	2
Казанлък	20	11	55%	6	2	1	
Раднево	10	4	40%	3	2	1	
Чирпан	8	2	25%	4		1	1
Гълъбово	7	4	57%	2		1	
Общо:	114	62	54%	30	12	7	3

През 2017г. 7 бр. ВНОХД и 1 бр. ВНЧХД са приключили с произнасяне на нова присъда. **Постановени са пет оправдателни присъди.** Три присъди са обжалвани – до настоящия момент едната присъда е потвърдена, а двете – без резултат. Причините за постановяване на оправдателни присъди – 15 бр. за анализирания четиригодишен период от въззивният съд са идентични с тези при първоинстанционния съд: **Несъставомерност на деянието, за което е внесен обвинителен акт, недостатъчни доказателства, които да обосновават по несъмнен и безспорен начин обвинението**

Оправдателни присъди, произнесени на въззивна инстанция

Общ брой произнесени нови присъди	2014г.		2015г.		2016г.		2017г.	
	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД	ВНОХД	ВНЧХД
Бр.нови присъди	10	1	3	-	5	4	7	1
Бр. оправд.прис.	3	1	2	-	1	3	4	1

През 2017г. са свършени 9 бр. ВАНД. 56% от обжалваните решения са потвърдени, при 33% – решението е отменено изцяло, 11% решението е изменено. През 2017г. е намалял значително процентът на потвърдени решения. Трябва да се отчете и много ниския брой постъпили /респективно/ разгледани ВАНД.

Качество на свършените ВАНД за периода 2014г. – 2017г.

Година	Брой свърш. дела	Решение потвърд.	% от бр. свърш. дела	Решение изменено	Решението отмен. изцяло		Делото прекратено
					За ново разглеждане	С нова решение	
2014г.	26	14	54%	4	5	2	1
2015г.	32	16	50%	4	8	-	4
2016г.	22	15	68%	-	5	1	1
2017г.	9	5	56%	1	2	1	-

През 2017г. в ОС Стара Загора са разгледани **151 бр. частни жалби и протести** – с **3% по – малко спрямо 2016г.** В РС Стара Загора се отчита увеличение от 12%., а в РС Гълъбово – 2.2 пъти. В РС Казанлък бележи намаление от 38%., РС Радснево – от 27% и РС Чирпан – от 40%.

Брой свършени ВЧНД за периода 2014г. – 2017г.

Районен съд	Общ брой свършени ВЧНД- 2014г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2015г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2016г.	Общ брой свършени ВЧНД- 2017г.	% изменение спрямо 2016
Ст. Загора	59	101	91	102	+12%
Казанлък	83	37	39	24	-38%
Раднево	12	5	11	8	-27%
Чирпан	8	5	10	6	-40%
Гълъбово	4	2	5	11	2.2 пъти
Общо:	166	150	156	151	-3%

По отношение на качеството на свършените ВЧНД 2017г. бележи намаление – **63% от обжалваните определения и разпореждания са потвърдени /2016г. – 71%, 2015г. – 68%, 2014г. – 68%/.** Процентът е най – нисък за анализирания четиригодишен период. Процентът на изцяло отменените определения и разпореждания за 2017г. е най – висок за последните четири години – **27%, /2016г. – 22%, 2015г. – 26%, 2014г. – 25%/.** 4% от обжалваните определения и разпореждания са изменени, а 6 % - прекратени.

Качество на свършените ВЧНД за периода 2014г. – 2017г.

Година	Общ брой свършени в.ч.гр.д.	Потвърдени	% от общ бр. свършени в.ч.гр.д.	Отменени	Изменени	Прекратени
2014	166	113	68%	41	3	9
2015	150	102	68%	39	3	6
2016	156	110	71%	34	2	10
2017	151	95	63%	41	6	9

4. Съдебно – изпълнителна служба

Съдебно–изпълнителното производство е с особена значимост, поради обстоятелството, че то се явява частта, с която завършва съдебното производство. Тук интересът почти винаги е голям и всичко това създава голямо напрежение и често конфликтност във взаимоотношенията между съдия–изпълнителите със страните по изпълнителното дело.

Изводи:

а/ Постъпилите изпълнителни дела през 2017г. – общо 1609 бр. са със 16% по – малко в сравнение с 2016г. /1912 бр./

б/ Свършените изпълнителни дела през 2017г. – общо 2230 бр. са с 52% повече в сравнение с 2016г. /1463 бр./

в/ Намалял /със 7%/ е броят на останалите несвършени дела в края на отчетния период. – 8923 бр. /2016г. – 9544 бр./

г/ Качеството на работата на съдебно – изпълнителните служби е много добра, тъй като минимален брой от обжалваните действия на съдия– изпълнителя са уважени.

Анализът на предходните отчетни доклади извежда като тенденция проблемът, относно връчването на книгата на страните.

Също така не може бързо да се назначи особен представител на длъжника. Чл.327 от ГПК/отм./ уреждаше тази процедура доста бързо, а процедурата на чл.47, ал.6 от ГПК, приложима и в изпълнителния процес, е доста продължителна.

Постъпили и свършени изпълнителни дела

Година	Съд	Несвършени дела в началото на отчетната година	Постъпили дела през годината	Свършени дела през годината	Останали несвършени дела в края на отчетната година
ОБЩО:		8891	2807	1851	9847
2014г.	СРС	3327	842	985	3184
	КРС	3859	337	434	3762
	РРС	1113	305	205	1213
	ЧРС	1248	98	155	1191

	ГРС	300	63	55	308
ОБЩО:		9847	1645	1834	9658
2015г.	СРС	3184	583	840	2927
	КРС	3762	247	226	3783
	РРС	1213	113	181	1145
	ЧРС	1191	64	305	950
	ГРС	308	32	50	290
ОБЩО:		9658	1039	1602	9095
2016г.	СРС	2927	1391	810	3508
	КРС	3783	217	164	3836
	РРС	1145	62	295	912
	ЧРС	950	139	141	948
	ГРС	290	103	53	340
ОБЩО:		9095	1912	1463	9544
2017г.	СРС	3508	938	1541	2905
	КРС	3836	342	196	3982
	РРС	912	45	268	689
	ЧРС	948	198	130	1016
	ГРС	340	86	95	331
ОБЩО:		9544	1609	2230	8923

Планираното създаване на съвременен софтуер и изграждане на единна база данни все още не е реалност, което е крайно необходимо при сегашната смесена система на съдебното изпълнение за по – добро взаимодействие с частните съдебни изпълнители от съдебният район, и осигуряване на бързина и ефективност при изпълнение на съдебните актове. Въведен е регистър на длъжниците по дела на частните съдебни изпълнители, който е платен за всички други потребители и затруднява ползването. Би следвало да се въведе единен регистър за всички длъжници.

Събраните суми по изпълнителни дела през 2017г. – 1 653 788.11 лв. са с 19% повече от тези през 2016г – 1 387 539.00 лв.

За СРС – 1 001 527.00 лв.
За КРС – 281 199.00 лв.
За РРС – 74 220.91 лв.
За ЧРС – 80 011.20 лв.
За ГРС – 216 830.00 лв.
Общо: 1 653 788.11 лв.

5. Служба по вписванията

През 2017г. в службата по вписванията към РС Стара Загора са разгледани и вписани общо **14447 акта** – със 7% по – малко от тези през 2016г. /2016г. – 15548 акта, 2015г. – 15431 акта, 2014г. – 15418 акта/. В службата по вписвания при РС Казанлък през 2017г. са разгледани и вписани **9128 акта** – със 16% по – малко от тези през 2016г. /през 2016г. – 10862 акта, през 2015г. – 10747 акта, през 2014г. – 10517 акта/. В РС Чирпан през 2017г. е налице **намаление от 6% спрямо 2016г.** на вписванията – **5953 бр.** През 2016г. са разгледани и вписани 6301 акта, през 2015г. са разгледани и вписани 5567 акта през 2014г. – 4902 акта. В РС Раднево през 2017г. са извършени **2573 вписвания** - **увеличение от 4% спрямо 2016г.** /2016г. – 2464 акта, 2015г. – 2615 акта, 2014г. – 3319 акта/. В РС Гълъбово през 2017г. са разгледани и вписани общо **1325 акта** - с 4% повече от тези през 2016г. /2016г. – 1269 акта, 2015г. – 1407 акта, 2014г. – 1231 акта/

Освен с пряката си дейност – вписване на подлежащи на вписване актове – съдиите по вписванията през годината бяха ангажирани и с изготвянето на множество справки за други държавни органи, банки, граждани, справки по граждански и наказателни дела.

В заключение ще отбележа, че през отчетната година се запазва тенденцията за **добра работа на съдиите по вписванията и следва да се даде много добра оценка.**

6. Бюро “Съдимост”

В бюро “Съдимост” към РС Стара Загора през 2017г. са издадени **общо бр. 20 211 броя свидетелства за съдимост** /2016г. – 21422 бр., 2015г. – 21042 бр., 2014г. – 17357 бр./, т.е. **налице е намаление от 6%**. Издадени са още **4284 бр.** – намаление с 38% спрямо 2016г. /2016г. – 6945 бр., 2015г. – 10326 бр., 2014г. – 10608 бр./ **справки за съдимост.** В РС Гълъбово са издадени **1991 бр.** /2016г. – 1873 бр., 2015г. – 1899 бр., 2014г. – 1486 бр./ свидетелства за съдимост и **455 бр.** /2016г. – 383 бр., 2015г. – 502 бр., 2014г. – 533 бр./ справки за съдимост, получени са и са обработени **72 бр.** /2016г. – 81 бр., 2015г. – 75 бр. 2014г. – 106 бр./ бюлетини за съдимост, т.е тук като цяло е **налице увеличение в обема работа.** В РС Чирпан през 2017г. са издадени **общо 5438 бр.** справки за други съдилища, МВР и Прокуратури и свидетелства за съдимост на граждани /2016г. – 4903 бр., 2015г. – 4817 бр., 2014г. – 4360 бр./ **Издадените свидетелства за съдимост и служебни справки през 2017г. са с 11% повече от тези през 2016г.** През отчетния период в РС Раднево са издадени **2538 бр. свидетелства за съдимост и 497 бр. справки за съдимост** /2016 г. – 3111 бр. свидетелства за съдимост и 604 справки за съдимост, 2015 г. – 3614 бр. свидетелства за съдимост и 571 справки за съдимост, 2014 г. – 2036 бр. свидетелства за съдимост и 760

справки за съдимост/. **Налице е намаление в обема работа – с 18% са по-малко издадените свидетелства за съдимост и справки.** В отчетния доклад на РС Казанлък липсват конкретни данни за дейността на бюро съдимост.

През изминалата година не са допуснати никакви забавяния при издаването на свидетелствата и справките за съдимост, а така също и при въвеждането на бюлетините за съдимост, поради което **служителите следва да получат много добра оценка за работата си.**

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА МАГИСТРАТИ И СЪДЕБНИ СЛУЖИТЕЛИ

В ОС Стара Загора работят професионално подготвени съдии и съдебни служители. Същевременно не е възможно очакване на подобряване на качеството на съдебните дейности без интензивно и постоянно обучение за поддържане и усъвършенстване на нивото на компетентност и квалификация на кадрите. Това ниво трябва да се доусъвършенства и надгражда, за да отговаря на очакванията на обществото и динамично променящото се национално и общностно законодателство.

Считам, че обученията, организирани от НИП – пряко насочени към материята, представляваща интерес за съдиите от окръжните съдилища, са все още изключително недостатъчни, въпреки безспорната необходимост от организиране на такива в по-голям обем и обхват по материя, с оглед подобряване качеството на работа. Ограниченият брой обучения, съответно броя на участващите в тях, водят практически до невъзможност за пълноценно обучение на магистратите от ОС Стара Загора.

Идентично е положението и за съдебните служители на съда. На служителите трябва да се има доверие, както да се включват в процесите по вземане на решенията, така и да бъдат стимулирани да вземат решения в рамките на своята компетентност. **Добре би било да се организират повече обучения с практическа насоченост,** обучения за служители с ръководни функции, съвместни обучения за съдебните администратори и главните счетоводители, както и обучения за съдебните служители от общата администрация.

VII. ОРГАНИЗАЦИОННИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕШЕНИЕ

VII-A Законодателни промени в НПК

Дълго чаканите промени в НПК са вече реалност. С измененията в НПК от 05.11.2017г. се изпълняват и очакванията на обществото за **реформа в българския наказателен процес,** който е един от най – формализираните в Европейския съюз. Пряката последица от това са

поредицата осъдителни дела за бавно правосъдие в Европейския съд по правата на човека.

Ще се спра накратко на по – важните мерки за ускоряване на наказателното производство, залегнали в промените в НПК от 05.11.2017г:

1. Въвеждане на разпоредително заседание, в което се решават окончателно въпросите, относно допуснати процесуални нарушения в досъдебното производство

Новите текстове в НПК предвиждат всички въпроси за евентуалните допуснати процесуални нарушения в досъдебната фаза да бъдат окончателно изчистени в разпоредителното заседание на първоинстанционния съд.

Предвидената възможност съдебният акт от разпоредителното заседание да се обжалва пред състав на въззивната инстанция гарантира в пълен обем правото на защита на всички процесуални субекти. Измененията в чл. 320 и чл. 351 НПК са съответни на принципа по чл. 14 НПК, не отнемат възможността на съда да преценява по вътрешно убеждение събрания в досъдебната фаза доказателствен материал и не засягат правомощията на съдията – докладчик. Напротив, утвърждават този принцип, като гарантират, че съдът следи единствено за нарушаване правата на обвиняемия, защитника и пострадалия, но не влияе върху процеса на събиране на доказателства в досъдебната фаза. **Изрично е предвидена забрана във въззивните и касационни жалба и протест да се правят възражения за съществени нарушения на процесуалните правила в досъдебното производство, с изключение на тези, свързани с допускане, събиране, проверка и оценка на доказателствата.** Така само тези нарушения могат и следва да се изждат като основание за атакуване на съдебния акт.

Ускоряването на наказателното производство се постига в максимална степен с предвиденото в новата редакция на чл. 252 ал. 1 разглеждане на делото незабавно след провеждане на разпоредителното заседание, когато са налице основанията за прилагане на диференцираната процедура по реда на глава двадесет и девета, а по искане на страните и по предвидените в глава двадесет и седма и глава двадесет и осма. По този начин съдебната фаза на наказателното производство би могла да приключи в рамките на един заседателен ден, включително с присъда.

Новите разпоредби целят да дисциплинират страните в процеса – и обвинението, и защитата. По този начин се гарантира равноотдалечеността на страните от съда в съответствие с принципа на състезателност на наказателното производство. Така ще се постигне бързо, ефективно и качествено правосъдие, навременно обезщетение на пострадалите и справедливи наказания в разумен срок.

2. Разширяване на приложението на бързото производство за 14 дни

С промените в НПК се премахва тъй нареченото незабавно производство, тъй като съдебната практика е показала, че се използва изключително рядко.

Вместо това се въвежда единен ускорен ред за разследване в досъдебната фаза – бързо производство, като той се прилага и по преценка на прокурора за още по-широк кръг престъпления: става дума за състави, предвиждащи затвор до 3г., когато няма смърт, или причинена тежка телесна повреда /чл.356, ал.2 НПК/.

Срокът за разследване е 14 дни, който от една страна гарантира качеството на разследването, но същевременно е значително по-кратък от производствата, които текат по общия ред.

При бързото производство не се провежда разпоредително заседание с оглед бързината, но е запазена възможността делото да бъде върнато на прокурора, ако съдебният състав прецени, че има съществено нарушение, което би нарушило правата на обвиняемия. Има и защитен механизъм срещу злоупотреби с това право – съдът не може да върне повторно на прокурора делото на едно и също основание.

3. Бързо правосъдие и по инициатива на пострадалите

Промените в НПК разширяват и кръга на лицата, които могат да искат ускоряване на процеса, както и дават възможност това да се прави, когато делото е в съда. Освен обвиняемия и неговия защитник, това могат да бъдат вече и пострадалият, и ощетеното юридическо лице. **Съдът ще прави преценка дали разследването е забавено по обективни критерии:** сложността на делото, видът и обемът на процесуалните действия, ефективността при събирането на доказателства. **Въвежда се изискване съдът да определи подходящ срок за приключване на действията, като тази разпоредба е съобразена и с критериите на Европейския съд по правата на човека, използвани при преценката дали дадено дело е разгледано в разумен срок.** В съдебната фаза искане за ускоряване ще могат да правят всички страни по делото, ако са минали повече от 2 г. на първа инстанция или повече от година - на втора.

4. Въвеждане на дистанционен разпит на вещо лице

С оглед ускоряването на делата в съдебната фаза и липсата на конкретни специалисти в дадена област в определен съдебен район, направените в НПК промени дават **възможност да се осъществи разпит на вещо лице от разстояние – по телефон, или с видеоконферентна връзка.** Така се постигат и икономии, както и използването на капацитета на експерти от национална значимост.

По този начин промените в НПК се обръщат към друг проблем на съдебната система – липсата на достатъчно експерти в някои

области като ДНК-експертизата и съдебната медицина. Забавянето на експертизи и невъзможността на малкото изтъкнати специалисти в определена област да отговорят на нуждите на съдилищата от всички краища на страната често стават причина за отлагане на дела. Дистанционният разпит на вещи лица би решил и проблемът с ниското им заплащане и с несъразмерно ниските възнаграждения, когато делото, за което са пътували понякога стотици километри, бъде отложено по независещи от тях причини.

5. Съдът обявява в какъв срок ще е готов с мотивите към присъдата си

Промените в НПК дават възможност още на първоинстанционните съдебни състави да обявяват при произнасяне на присъдата кога ще са готови с мотивите. Преди измененията в НПК от 05.11.2017г. съдията трябваше да публикува мотивите до 15 дни след произнасяне на присъдата, а при дело от голяма фактическа и правна сложност – до 30 дни. Съдебната практика сочи, че наказателните състави понякога бавят мотивите с месеци, често и по обективни причини. Това отлага разглеждането на евентуалните жалби от въззивната инстанция, което нарушава чувствително правото на гражданите на защита. Дори има случаи, в които забавянето на мотивите допринася за изтичането на абсолютната давност. **С промените в НПК в заседанието, в което съдебният състав прочита присъдата, обявява и срока, в който ще е готов с мотивите си.** Така съдът може да определи и по-дълъг срок за публикуване на мотивите, когато се нуждае от повече време, но същевременно и страните ще получат някаква сигурност, че ще ги получат в указания период. **Този срок, макар и удължен, не може да бъде по – дълъг от шестдесет дни, когато се касае за дела с фактическа или правна сложност.**

6. Защита на жертвите на престъпления по евростандартите

Въвеждат се минималните стандарти за защита на жертвите на престъпления, регулирани с директива 2012/29/ЕС. Ако пострадалият не владее български, има право да получи писмен превод на актовете, засягащи неговите права и интереси. Възможностите за сплашване, вторично виктимизиране и отмъщение са основание за назначаване на експертиза /чл. 144, ал.3 НПК/, която да установи дали свидетел се нуждае от защита. Разпитите на такива свидетели със специфични нужди от защита се извършват без контакт с обвиняемия – в специални помещения, с видеоконферентна или телефонна връзка. Показанията на уязвими лица, разпитани в досъдебното производство могат да бъдат неприсъствено приобщавани.

7. Без паралелни наказателни производства в няколко държави от ЕС

Промените в НПК изключват паралелните наказателни производства – в България и в друга държава от Европейския съюз. При образувани такива се урежда редът за обмен информация за предмета на делата, но и данни за самоличността на извършителите и пострадалите, извършените процесуални действия, наложените мерки. Предоставянето на информация може да е както по линия на наблюдаващия прокурор, така и по линия на съдебния състав. Като резултат при постигнато съгласие наказателното производство в България се прекратява, за да се води в друга държава, както и обратното.

VII.-B Законодателни промени в ГПК

През последните месеци на 2017-та година ГПК претърпя няколко изменения, **най-съществените от които бяха внесени със Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, обнародван с Държавен вестник, бр. 86 и в сила от отомври 2017 г. Ще коментирам по – важните от тях:**

1. Връчване чрез залепване

Към този начин на призоваване се пристъпва в случаите, в които адресатът не може да бъде намерен на посочения адрес, или не е намерено лице, съгласно да получи съобщението. Този способ твърде често води до нарушаване на процесуалните права на страните, до обжалване на съдебни решения, или отлагане на заседания поради нередовно призоваване, от което се възпрепятства постигането на бързина и ефективност в процеса. Сега действащият ГПК, за да гарантира редовното призоваване на страните, разглежда по-подробно стъпките, които трябва да бъдат предприети, преди да се стигне до момента на залепване на уведомлението. В продължение на един месец връчителят е длъжен най-малко три пъти през интервал от една седмица да посещава адреса, докато се увери в невъзможността адресатът да бъде открит. Тези правила не е необходимо да се прилагат в случаите, в които призовкарят е установил, че лицето вече не живее на конкретния адрес.

2. Спиране на срок

Сроковете в гражданския процес вече спират да текат за страните и през дните, обявени за официални празници, както и по време на съдебната ваканция, която продължава от 15. юли до 1. септември, с изключение на сроковете по посочените в ал. 3 на чл. 329 от ЗСВ дела и искания (искания за налагане на обезпечения, дела за несъстоятелност, дела за издръжка, или родителски права, и др.).

3. Държавни такси в изпълнителния процес

В чл. 73, ал. 4 от ГПК е уредено ограничение в размера на държавните такси за сметка на длъжника, или вискателя в изпълнителното производство, чийто сбор не може да надвишава една десета от задължението, стига наредбата, приета от Министерски съвет за

събираните такси, да не определя по-висок размер. Въведено е допълнително ограничение на сбора от такси до една петнайsetsa за задължения, надвишаващи размера от 45 минимални работни заплати. Създава се новата разпоредба на чл. 73а, която урежда максималния размер на таксите, дължими от длъжника в изпълнителното производство. До този момент не бяха очертани граници за тези такси. Максималният им размер се определя като процент от минималната работна заплата, който от своя страна варира в зависимост от размера на самото задължение. Така на пример съгл. чл. 73а, ал. 1, т. 6 ГПК, ако задълженията са в размер от две до три минимални работни заплати, таксите по изпълнението, в тежест на задълженото лице, могат да бъдат най-много 90% от минималната работна заплата за страната.

4. Местна подсъдност при пряк иск срещу застраховател

Чл. 115, уреждащ местната компетентност по искове за неправомерно увреждане, е допълнен с ал. 2, съгласно която е даден алтернативният избор на увредено лице да предяви пряк иск срещу отговорния застраховател, или по постоянния си адрес, респ. седалището на юридическото лице-ищец, или по местонастъпване на застрахователното събитие. По този начин се улеснява защитата на правата на увредения, който може да бъде определен съответно като по-слабата страна в спора.

5. Касационни основания

Едно от най-значимите и нуждаещо се от специално внимание изменение е това на чл. 280 ГПК и по-специално изменението в основанията за касационно обжалване. Вече ВКС няма да може да разглежда жалби срещу въпроси, решени противоречиво от по-ниските по степен съдилища. Противоречията, които ще бъдат разглеждани, съгласно първа точка на същия член, могат да бъдат между обжалваното съдебно решение и тълкувателните решения и постановление, издавани от ВКС, явяващи се задължителна съдебна практика. Изцяло ново е основанието в следващата точка, съгласно което пред ВКС е допустимо преразглеждането на въпрос решен в противоречие с актове, издавани от Конституционния съд и Съда на европейския съюз. Независимо от тези предпоставки въззивно решение се допуска до касационно обжалване, когато то вероятно е нищожно, недопустимо, или очевидно неправилно.

6. Заповедно производство

Създава се новата разпоредба на чл. 414а, която дава възможност на длъжник, срещу когото има издадена заповед за изпълнение, да отправи възражение, че вече е изпълнил посоченото задължение в, дадения му с връчването на заповедта, двуседмичен срок за доброволно изпълнение. Към възражението трябва да бъдат приложени и доказателства за изпълнението. Така отправеното възражение, заедно с приложенията се изпраща на заявителя, който има тридневен срок, в който да отправи

становище. При неподаване на становище, съдът обезсилва заповедта за изпълнение, но това не се явява пречка за заявителят да подаде иск по чл. 422 ГПК за съществуване на вземането. **Изцяло променен е и чл. 415, уреждащ действието на възражението.** Като негова последица за заявителя възниква правото да предяви иск по чл. 422 ГПК, но само в определени случаи:

7. Производство за издаване на заповед за незабавно изпълнение

С ДВ, бр. 102 от декември 2017 г., бе приет Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда, с който в чл. 228 ал. 3 работодателят се задължава не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено да изплати на работника, респ. служителя, обезщетението за прекратяване на трудово правоотношение. В случай, че не спази срока той дължи обезщетение заедно със законна лихва.

8. Изменения в изпълнителното производство

След изменението, посочените в чл. 435 ГПК действия на съдия изпълнителя, подлежащи на обжалване от вискателя или длъжника, са обособени последователно в отделни точки като са включени и допълнителни такива.

Във връзка с дейността на съдебния изпълнител в чл. 441 към отговорността му за вреди, причинени от незаконосъобразни действия, се включват и случаите, при които той е наложил обезпечения, които са явно несъразмерни с размера на задължението, а новосъздаденият чл. 442а сочи какво съдия изпълнителят трябва да се вземе предвид, за да бъдат предприетите от него действия, или наложени обезпечения съразмерни: всички данни и обстоятелства по делото, процесуалното поведение на длъжника и възможността вземането да остане неудовлетворено.

Положителните резултати в края на 2017г. са добра база за следващата година за утвърждаване образа на ОС Стара Загора като стабилна, отговорна и високо професионална институция, чиито водещи приоритети са утвърждаване върховенството на закона в съчетание със справедлив, бърз и ефективен съдопроизводствен процес.

В тази връзка бих искал най-сърдечно да благодаря на всички съдии и служители за положените усилия, професионализъм и всеотдайност, с които показаха на обществото и създадоха нагласа в него, че е създаден действащ механизъм за подобряване дейността на съдебната власт, че съдът е справедлив и безпристрастен – гарант за правата на гражданите и обществения интерес.

Поздравявам всички съдии и съдебни служители от съдебния район на ОС Стара Загора за ползотворната им работа през изминалата година и

им пожелавам през 2018г. да реализират още по-добри професионални
успехи.

**Административен ръководител
Председател
на Окръжен съд Стара Загора**

/Красимир Георгиев/